Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 28 (13823) | 1975 оной февралиин 2, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМДО

...ШИНА, ТЕХНИКЫН БҮХЫ АРГА ...ЛОМЖЫЕ ДҮҮРЭНЭЭР ХЭРЭГЛЭХЭ, ЭГЭЭЛ БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛГЭХЫН ТҮЛӨӨ ХҮДӨӨ ...ЖАХЫН МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ХҮДЭЛӨӨН ТУХАЙ

...жалай эгээл ехэ бүтээсэ туйлахын, машинануудай ...ическэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаглахын түлөө хү... ...ахын механизаторнуудай хүдэлөөн тухай» КПСС... ...К-гай тогтоолые хүтэлбэри болгожо, тэрэнние заата... ...үсэндэнь хүргэхэ шухала гэжэ энээн тушаа партиин ...ой баталан абаһан тогтоол соо хэлэгдэнэ.

...рэ дурсагдаһан тогтоолые тракторна бригаданuудай, ...оруулагдаһан отрядуудай коллективүүдтэ, колхоз, ...зуудай, «Сельхозтехникын» предприятинуудай, уһа... ...ахын организацинуудай заһабарилгын хүдэлмэри... ...й, автомашинын жолоошодой дунда үргэнөөр зүбшэн ...хэ, машинно-тракторна паркые улам һайнаар ашаг... ...болохо, машинануудай техническэ харууһые эрид ...руулхын түлөө социалис мүрысөө аша үрэтэйгөөр ...рүүлхэ ёһотой гэжэ КПСС-эй райкомууд, аймгүй... ...муud уялгалагдаа.

...дөө ажахын бүхы техникын ашаглалга эрид һайжа... ...э, тэдэнние хоёр халаанда хүдэлгэжэ, сезон соо үн... ...үтээсэ туйлаха, машина бүхэнние удаан болзор соо. ...үй һайнаар хүдэлгэхэ тушаа эмхидхэлэй, тех... ...э тодорхой хэмжээнүүдые колхоз, совхоз, харьяа... ...едприяти бүхэндэ зохёохыень Хүдөө ажахын ...терствые, Мелиорацин болон уһанай ажахын ми... ...ствые, республикын совхозуудай, «Сельхозтехни... ...нэгэдэлнүүдые, хүдөө ажахын трестнүүдые, КПСС-эй ...муудые, аймгүйсэдкомуудые уялгалһан байна. Хаба... ...рилгада хүдэлхэ техникые хаһа сагтань, һайн ша... ...таар заһабарилха, техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хү... ...э түрүү онол арга шудалха, мэргэжэлыень дээшэ... ...э зорилгоор механизаторнуудай дунда нииитэ һурал... ...ргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха ...тэрэ тогтоол соо заагдана. Мүн заһабарилгын баазые ...үүлхэ, техническэ харууһа таһалгаряагүйгөөр эм... ...хэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаха болоно. Механиза... ...удай дунда хүдэлмэри һайнаар ябуулжа, тэдэнние ...ань бэхижүүлэн байлгаха тушаа шухала хэм... ...үдые хараалха байна.

...шинануудай техническэ хүсые үлэмжэ һайнаар ашаг... ...эгээл үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлгэхын түлөө ...лөөндэ оролсоһон механизаторнуудай ажалай ту... ...үй дүршэлые үргэнөөр харуулжа байха гэжэ респуб... ...болон аймагуудай газетэнүүдэй редакцинууд, рес... ...ын телевиденинн болон радио-дамжуулгын коми... ...алагдаа. Тэрэшэлэн хүдөө ажахын машина, тех... ...ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар партийна, ...озой, профсоюзай организацинуудай, советскэ, хү... ...ахын зургаануудай дүй дүршэлые харуулха байна.

РОССИИН ТАБАН ЖЭЛЭЙ АЛХАМУУД

РСФСР-эй арадай ажахые 1974 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай

КПСС-эй XXIV съездын ба КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1973 он) Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Россин Федерациин ажалшад социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлжэ, үгтамжын түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлэн, 1974 ондо арадай ажахые, эрдэм наука ба соёл культура хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаба. Хүн зоной байдал һуудал улам һайжаруулагдаа. Эдэ бүгэдэ тухай РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

1974 ондо РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөлгэ иимэ тоо, баримтануудаар харуулагдана: 1973 онойхитой сасуулан харабал, хэрэглэмжэ ба арьбалалтада хэрэглэгдэһэн национальна доход 105 процент болоо. Промышленна продукци үйлэдбэрилгэ — 107,8 процент, тэрэ тоодо: үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ («А» бүлэг) — 108,1 процент, хэрэглэмжын хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ («Б» бүлэг) — 107 процент; хүдөө ажахын продукци — 94,5 процент; гол фонднуудые ашаглалгада оруулалга — 105,7 процент; капитальна һомололго — 106,9 процент; нииитын хэрэглэмжын транспортаар бүхы түрэлэй ашаа зөөлгэ — 106,7 процент; хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай тоо — 102 процент; арадай ажахын талаар ажалай түлөөһэнэй фонд — 107 процент; хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай ажалай дунда зэргын түлөөһэн — 105 процент; колхознигуудай ажалай түлөөһэн — 105 процент; хэрэглэмжын нииитын фонднууд — 106,6 процент; ажалшадай хүн бүхэнэй бодото олзо доход — 104,5 процент; розничнэ худалдаа наймаанай эрьесэ — 106,2 процент; ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэриин хэмжээн — 108,9 процент; байрын гэрнүүдэй нииитэ талмай ашаглалгада оруулга 99,9 процент дүүргэгдэә; ажалай бүтээсэ: промышленностьда — 106,6 процент, колхоз болон совхозуудта — 97 процент, барилгада — 105,6 процент; арадай ажахын талаар ашаг олзо оруулалга (сасуулагдамал сэнгээр) 110,5 процент дүүргэгдээ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

Хахад жэлэй түсэб дүүргээбди

Түрэл партиингаа ЦК-гай Хандалгые совет хүнүүд бүхы зүрхэ сэдьхэлдээ халуунаар хүлеэн абажа, шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө габшагай шангаар, ажалай баатаршалга, эдэбхи үүсхэл гарган хүдэлжэ байна.

Мүнөө газар таряалангай, мал ажалай продуктнуудые ехээр абажа, гүрэндэ элбэгээр худалдаад, юһэдэхи табан жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө хүдөөгэй ажалшадай дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые һайшаан дэмжэжэ манай совхозой малшад, механизаторнууд энэ мүрысөөндэ баһал эдэбхитэйгээр оролсонхой.

Үнгэрэгшэ жэлдэ совхозой ажалшад эдеэ хоолой зүйлнүүдые гүрэндэ худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Тэрэнэй ашаар табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэйнь даабари баһал үлүүлэн дүүргэгдөө.

Энэ туйлаһан зарим тэды үрэ дүнгөө улам арьбадхан, байгша ондо манай ажахынууд бүхыдөө 5100 центнер мяха, 13 мянга гаран центнер һү, 540 центнер ноохо гүрэндэ тушааха гэһэн социалис уялга абаа. Урдаа табиһан энэ зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тула һаалишан, малшан, хонишон бүхэмнай хүсэл эрмэлзэлгэеэ гарган ажаллажа байна.

Нёдондо үбэлжэлгын эхеэр бидэ мал шахан таргалуулха талаар аймаг соогоо үүсхэл гаргажа, түрүүн 300 шахуу үхэр шахалганда табяа һэмди. Тэдэнээ дулаан байрада байлгажа, тусхай тогтомол рационоор эдеэлүүлжэ эхилээбди. Эдэ малые дүршэлтэй үхэршэд, эдэбхи оролдосотой хүдэлмэришэд аха дүүнэр Владимир, Юрий Кучумовтанда даалгажа үгөө һэмди. Тэдэнэр түрүүшын үдэрһөө оролдосотойгоор ажаллаа. Үхэр бүхэндэ 4 килограмм талха тараанай зүйл, 4 килограмм үбһэ, 2 килограмм зелёнко, һолоомо дуран сооһь эдюулэгдээ. Тинхэдээ талха тараанайнгаа шэнгэсэтэй байхынь тула тэрэнээ хуу үйрүүлээд, хэршэһэн һолоомотой худхаад, эһээгээд эдюулдэг байгаа. Мүн бүлеэдхэгдэһэн уһаар дуран сооһь уһалдаг һэн.

Иигэжэ харууһалаад, эдээлүүлээд байхада, үхэрнүүд шэгнүүрэө хараа байса түргэнөөр нэмээгээ. Ноябрь, декабрь соо шэгнэхэдэнь, шахамал бүхэнэйнь шэгнүүрээ сүүдхын дунда зэргээр 900 — 950 граммаар нэмээһэн байгаа.

Январиин 15-да тэдэ шахамалнуудаа бултыень мяханай комбинадта ябуулаабди. Үхэр бүхэнэйнь дунда зэргээр 380 гаран килограмм татаа. Мүн олохон үхэр тус тустаа 400 гаран килограмм шэгнүүртэй болоһон байба. Тэдэ малай 192 толгойнь эрхим тарган, бэшэнэйнь дундаһаа дээшэ шадалтай гэжэ сэгнэгдээ юм.

Тиигэжэ совхоз түрэндэ 1144 центнер мяха тушаагаад, жэлэйнгээ түрүүшын хахадай түсэб болзорһоонь таба һараар урид дүүргэбэ.

Үхэрнүүдые һайнаар шахаад, богони болзор соо эрхим шанартай мяха абажа, гүрэндэ худалдаһанай ашаар сэбэр ашаг олзошье горитой оруулагдаа.

П. НИКИТИН,
Хоринн аймагай Дээдэ-Тайлсын совхозой директор.

Байгалай урда тээхи харгыгаар модо шэрэһэн хүсэгэ машинанууд үдэр һүнигүй хойно хойноһоо һубарилдан ябана. Байгалай леспромхоздо бэлдэгдэжэ, хэһэг хэһэгээр багсалагдаһан модон Баргажанай адагта асарагдажа, һүүлээрнь Байкальск эльгээгдэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модо шэрэһэн машинанууд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...ухар-Шэбэрэй аймагай „Искра" колхозой ажалшадай 1975 ОНОЙ СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...артида, совет арадта ...С-эй ЦК-гай хаицаһан ...алгые манай «Искра» ...озой ажалшад һайшаан ... Юһэдэхи табан жэлэй ...арине амжалтатайгаар ...ргэхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө ...тые нэрэтэй түрэтэй... ...оруулжа, партиингаа ...ада габшагай ажалаараа ...усахаар бидэнэр булта ...эди.

...дөө ажахые саашадань ...өөхэ тухай парти, пра... ...ьствын анхарал орол... ...до харюу болгон, ма... ...олхозой ажалшад бии ...ан бүхы арга боломжо... ...даа гүйсэд хэрэглэжэ, ...ша ондо эдеэ хоолой ...нүүдые бүри ехээр аба... ...тэрэнэй өөрынь үнэ сэн... ...хямдаруулха гэжэ шии...

...975 ондо газар таряалан... ...болон мал ажалай про... ...нүүдые ехээр абаха, ...ндэ худалдахын түлөө ...ажахын хүдэлмэрилэг... ...й дунда дэлгэрһэн бүхэ... ...зна социалис мүрысөөндэ ...сожо, иимэ социалис ...ануудые абанабди:

...ээ жэлдэ гектар бүриһөө ... центнер орооһо, гектэ... ...90 центнер хартаабха, ... центнер овощ, 225 цент... ...тэжээлэй корнеплод, 143 центнер кукурузын ногоо, 20 центнер зеленко, сабшалангай гектар бүриһөө 22 центнер үбһэ хуряажа, 600 тонно сенаж дарахабди. Гүрэндэ 20 мянган центнер таряа, 7 мянган центнер хартаабха, 2430 центнер овощ худалдахабди.

Газараа һайнаар элдүүрилжэ, һайса үтэгжүүлжэ, орооһото болон орооһото-бобово ургамалнуудай тарилгые эгээл тааруу болзор сооһь дүүргэхэбди. Ажахы дотор бүхыдөө 1800 гектар эһтын намарай паар хахалагданхай. Минеральна үтэгжүүлгэ, наг шэбхын тон ехэ ашагтай байһанние хараада абажа, тэрэнние зүбөөр хэрэглэхэ, бүхы трактор, машинануудаа хаһа сагтань заһабарилан, байгша оной мартын 10 болотор тэдэнние түгэс бэлэн болгоод, энээнтэй хамта таряа хуряалгын техникэ, орооһо сэбэрлэхэ машинануудые заһабарилжа эхилхэ, тэрэнээ июлиин 20 болотор дүүргэхэбди. Үбэлдөө 25 хүниие механизаторай мэргэжэлдэ һургаха, механизаторнуудайнгаа мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлжэ, гол түлэб 1, 2-дохи классай болгохобди. Орооһото ургамалнуудай тарилгые имагтал һайн сортын, хаһа сагтаа хордогдоһон үрэһөөр тарихабди. Ургасын хойноһоо һайнаар харууһалха. Тарянай болон орооһото-бобово ургамалнуудай бүхы ургасада гербицидүүдые хаяжа, буртаг үбһыень сэбэрлэхэбди. Ниитын адууһа малые үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангахын тула сабшалан, бэлшээриин ургасые дээшэлүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэхэ, илангаяа тэндэхи газарай хүрьһые үндэһөөрнь, мүн дээгүүрхиень һайжаруулхын тула ехэ хүдэлмэри хэхэ, 250 гектар газарта олон жэлэй ногоо тарижа, гектар бүриһөө 30 центнер хүрэтэр ургаса абахабди.

Хүдөө ажахыдахи хүдэлмэриие, илангаяа мал ажалай эхэнхи хүдэлмэриие оньһожоруулхабди. Жэл соо һаалиин бүхы фермэнүүдэй, үхэрнүүдые шахан таргалуулдаг гүүртын, гахайн фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэриие хуу оньһожоруулхабди.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ, оролсон, байгша ондо бүхыдөө 15000 центнер һү абажа, 11800 центнерыень гүрэндэ худалдаха, үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һааха уялга абанабди. Тугалнуудые һайнаар түлжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулан, тэдэнэй зургаа һаратай болоторынь тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ 600 граммаар нэмээхэ, түргэн томо болгохын тула — 400 граммаар, шахан таргалуулхадаа тус бүриинь шэгнүүрые 800 граммаар нэмээхэбди. Зунай бэлшээриин үедэ үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын 900 граммаар нэмээхын түлөө тэмсэхэбди. Үхэр бүхэниие 350 килограмм шэгнүүртэй болгожо, дундаһаа дээшэ шадалтай, тарганаар гүрэндэ худалдаха уялгатайбди.

Гүрэндэ 600 центнерһээ бага бэшэ «сагаан алта» худалдахын тула хонин бүриһөө 3,2 килограмм нооһо хайшалхабди. Зуун эхэ хонин бүриһөө 90 хурьга абажа түлжүүлхэбди.

Бүхыдөө 6250 центнер галуунай мяха абажа, гүрэндөө худалдахабди.

Гахайн мяха абалгые 2530 центнертэ хүргэхэ, гол эхэ гахай бүхэнһөө 14 поршоонхо абажа түлжүүлхэбди. Поршоонхо бүхэниие 12 килограмм шэгнүүртэй болгожо, эхэһээнь һалгаагаад, түлжүүлгэдэ үгэхэбди. Томо болгохо поршоонхо бүхэнэй шэгнүүрые — сүүдхын 300 граммһаа бага бэшээр, шахамал гахай бүхэнэй шэгнүүр 350 граммаар нэмээхэбди.

Адууһа малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриие гүримшүүлжэ, колхозой үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудтахи ажахын тоосооной сурима нарижуулхабди, ашаг олзо ехэтэй болгохобди. Мал ажалда хүдэлдэг хүнүүдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлжэ, ажалай эмхидхэлые һайжаруулхабди.

Экономикые оролдосотойгоор бэхижүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин шанарые һайжаруулха, өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхын түлөө тэмсэхэбди. Тиигэжэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудһаа сэбэр ашаг олзо ехээр абахабди.

Дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга бэедээ абаад байхадаа, табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ таряан болон мал ажалда шэнэ үндэр дэбжэлтэ туйлажа, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө бодото хубитые оруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлхэбди.

(Энэ уялга «Искра» колхозой гэшүүдэй зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ, баталагдаа).

...эшүүрэй аймагай „Сельхозтехника" нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, ...нженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай 1975 ОНОЙ СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...анай аймагай нэгэдэлэй ...ектив КПСС-эй XXIV ...здын шиидхэбэринүүдые ...үлэн, табан жэлэй тү... ...социалис уялгануудаа ...алтатайгаар дүүргээ. ...4 ондо продукци худал... ...а ба хангалгын, элдэб ...ад хүдэлмэри 1141 мян... ...түхэригтэ хэгдэһэн бай... ...Продукци худалдаха та... ...жэлэй үнгэрһэн дүрбэн ...эй даабариие коллектив... ...106 процент дүүргээ.

...ПСС-эй Центральна Ко... ...едэй партида, совет арад... ...андаһан Хандалгада ха... ...болгон, манай коллектив ...75 оной ба бүхы табан ...эй гүрэнэй түсэбүүдые ...шалан дүүргэхын түлөө ...союзна социалис мүры... ...дэ хам оролсобо. Тиигэ... ...рынгөө арга боломжо... ...дые хаража үзөөд, иимэ ...ануудые абанабди:

...975 оной түсэбые байгша ...й декабриин 20-до бэелүүлжэ, даабариһаа гадуур 85 мянган түхэригэй продукци худалдаха;

5330 мянган түхэригтэ продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха, хангалгын болон бусад хүдэлмэриин табан жэлэй түсэб Агууехэ Октябриин социалис революциин 59 жэлэй ой — 1975 оной ноябриин 7 болотор дүүргэхэбди. Табан жэлэй эсэс болотор түсэбһөө гадуур 140 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилжэ худалдахабди;

байгша ондо, мүн табан жэлэй туршада үйлэдбэриингөө хэмжээе гол түлэб ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар ехэ болгохобди;

хүшэр хүндэ ажал саашадань оньһожоруулха хэмжээнүүдые бэелүүлхэбди;

1975 ондо аймагай колхоз, совхозуудай бүхы тракторнуудай — 0,94, орооһо тараанай комбайнуудай — 0,95, тарилгын машинануудай — 0,98 хубиие ажалда хабаадуулхаар техническэ талаарнь бэлдэхэбди;

аймагай ажахынуудай поли дээрэ 40 мянган тонно наг шэбхэ гаргажа, 6 мянган гектарта наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ оруулха бүхы хүдэлмэриие бэелүүлхэбди;

700 гектар шэнэ газар һайн шанартайгаар ашаглаха, 100 мянган кубометр газар малтахабди, тэрэнэй 20 мянган кубометрыень түсэбһөө гадуур хэхэбди;

«Дружба» колхозой һаалиин фермын үйлэдбэриин бүхы ажалые оньһожоруулха ба зайн галаар хангаха хүдэлмэриие бүрин бэелүүлхэ, энэ фермые шефтээ абаха байнабди;

машинануудые ба малай фермэнүүдые техническэ талаар харууһалха пункт ашаглалгада оруулжа, ажахынуудтаа бии байгаа үнеэ һааха 10 түхеэрэлгые техническэ харууһалалгадаа абахабди. Орооһо тараанай дүрбэн тоог оньһожоруулха түхеэрэлгэнүүдые тодхохобди;

нэгэдэлэй автотранспортаар түсэбһөө гадуур 2 мянган тонно хүдөө ажахын ашаа зөөхэбди;

колхоз, совхозуудта ба аймагай бусад эмхинүүдтэ 850 мянган түхэригэй сэнтэй эд бараа худалдахабди;

түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо, ажалай бүтээсэ хангалгаар — 1,2 процент, хангалгын талаар — 0,5 процент дээшэлүүлхэбди, хүдэлмэриин өөрынь үнэ сэн даабариһаа 0,5 процентээр хямдаруулхабди;

1975 ондо үхибүүдэй саад барижа, һуурин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэреэ дүүргэхэбди;

түгэсхэхы жэлэй ба бүхы табан жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын тула аймагуудай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй отделениин бүхы коллективүүдые манай жэшээгээр социалис мүрысөөндэ оролсохыень бидэ уряалнабди.

Уялга доро гар табигшад:

Ю. ПРАДЕД — аймагай нэгэдэлые эрхилэгшэ; А. КУРЖУМОВ — партийна организациин секретарь, Ф. ПАВЛОВ — рабочкомой түрүүлэгшэ, Е. КУПРИЯНОВ — заһабарилгын мастерскойн слесарь, А. ПАВЛОВ — автоколонныn жолоошон, Е. ПАВЛОВ — слесарь хабсаргагша, А. ПЕРЕЛЫГИН — оньһожоруулагдамал отрядай тракторист, М. ИВАНОВА — товаровед, Н. МАЛЫХ — хамһабарини үйлэдбэриин хүдэлмэришэн.

Загарайн аймагай Онохойн совхозой 3-дахи отделениин овощ ургуулагшадай 1975 оной СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...бүхэсоюзна социалис мү... ...өөндэ оролсожо, табан ...элэй тодорхойлхы, дүрбэдэ... ...жэлдэ манай звеногой гэ... ...үүд нилээд амжалтатай ...ва. Даажа абаһан 36 гек... ...гарай тус бүриһөө 219 цент... ...һайн шанартай овощ ...ргуулһан. тэрэ тоодо ...тарай 315 центнер капус... ... 194 центнер морхооб, ...07 центнер свекло, 232 ...центнер кабачки, 74 центнер ...помидор болон 111 центнер ...бусад овощ хуряажа абаһан ... Туйлаһанаараа һа... ...амарангүй, бидэнэр ...жэлэй түгэсхэхы жэ... ...ажалай шэнэ амжалтаар тэмдэглэхэ гэжэ шиидээбди. Иимээр ажаллахые КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1974 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд, партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй Хандалга уряална, уялгална ха юм. Эдэ шухала документнүүд 1975 оной даабариие болзорһоо урид бэелүүлжэ, табан жэлые бүхыдэнь амжалтатайгаар дүүргэхэ дайшалхы программа звеногой гэшүүн бүхэндэ хүргэһэн байна.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, газарай гектар бүриие эзэн ёһоор ашаглаха ба продукциин шанар һайжаруулха гэһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ дахин оролсоходоо, иимэ уялгануудые абанабди гэбэл:

48,5 гектар газар дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 250 центнер овощ ургуулжа абаха, тэрэ тоодо 400 центнер капуста, 200 центнер морхооб, 240 центнер кабачки, 150 центнер свёкло, 100 центнер помидор, 60 центнер үгэрсэ болон 120 центнер бусад овощ гектар бүриһөө хуряахабди;

эды шэнээн ургаса абахын тула парнигаа саг сооһь бэлдэхэ, үтэгжүүлгэнүүдээ зөөжэ гаргаха, огородой эдеэнэй рассада агротехническэ эрхим болзорто, һайн шанартайгаар тариха, газарта һуулгаха, ургасын хойноһоо һайнаар харууһалха байчабди;

огородой эдеэе саг сооһь хуряажа, гүрэндэ тушаагдадаг продукциингаа шанар дээшэлүүлхэбди.

Маанадһаа жэшээ абажа, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ огородой эдеэнэй баян ургаса абаха социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохыень республикынгаа овощ ургуулагшадые бүхыдэнь уряалнабди.

Уялгада гар табигшад:

А. МУРЗИНА, звеное даагша, М. КОЛОДИНА, М. ЖДАНОВА, П. ВИЛЬМОВА болон звеногой бусад гэшүүд. Хамта 15 хүн.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

НҮХЭР Б. Н. ПОНОМАРЕВТО ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономаревто Ленинэй орден, «Хадуур ба алта» гэжэ алтан медаль январиин 31-дэ Кремль соо барюулба. Түрэһөөр 70 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө тэрэнние энэ үндэр дээдын шагналаар шагнаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар шагнал барюулалгын үедэ байлсаа.

Нүхэр Н. В. Подгорный КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын үмэнэһөө Эхэ оронойнгоо үндэр дээдын шанда хүртэһөөрнь нүхэр Б. Н. Пономаревые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалаад, совет арадай аша туһада, коммунизмын суртал бодолой илан мандахын аша туһада элүүр энхэ ябахыень, зохёон байгуулхы шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсэбэ.

Нүхэр Б. Н. Пономарев харюугай үгэ хэлэхэдээ, ажал хүдэлмэриень үндэрөөр сэгнэжэ, Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгоһонойнь түлөө, тэрээндэ зорюулагдаһан халуун дулаан амаршалга, хүсэлэнгүүдэйнь түлөө КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Совет правительствэдэ, нүхэр Л. И. Брежневтэ үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргөө.

Бүхы ажал хэрэгни, ухаан бодолни, бүхы ажаябадални саашадаашье партида хабаатай байха; агууехэ хэрэгэй — эб найрамдалай ба коммунизмын хэрэгэй илан мандахын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулхаб гэжэ нүхэр Б. Н. Пономарев найдуулба.

(ТАСС).

А. А. ГРЕЧКЫН ИНДИ ОШОХО БОЛОҺОН ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко Индиин оборонын министр Сваран Сингхэй уряалаар, тэрэнэй ёһоной албаяа хэрэгээр 1975 оной февраль һарын хоёрдохи хахадта Индиин Республика ошохонь.

(ТАСС).

КОЛХОЗУУДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА СУГЛААН

Союзна республикануудай Колхозуудай Соведүүдэй түлөөлэгшэдэй бүхэсоюзна суглаа зарлаха гэһэн шиидхэбэри абтаа.

Дүй дүршэлтэй хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, хүдөө ажахытай холбоотой организацинуудай, эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд Колхозуудай Соведүүдтэ һунгагданхай юм. Эдэнэрээ бүридэһэн Колхозуудай Соведүүд эрдэм наукын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэн, элдэб олон асуудалнуудые шиидхэхэ, доторойнгоо арга боломжонуудые бүрин ашаглажа шадаха байна.

Колхозуудай союзна Соведэй эрхэ түлөөлэлгын болзор дүүрэжэ байна. Тиимэһээ союзна республикануудай Колхозуудай Соведүүдэй түлөөлэгшэдэй бүхэсоюзна суглаае 1975 оной мартын 11—12-то Москвада зарлахаар шиидхэгдээ. Колхозной байгуулалтын мүнөөнэй шатада Колхозуудай Соведүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүдые, саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые тэрээн дээрэ зүбшэн хэлсээд, Колхозуудай союзна Соведэй шэнэ бүридэл һунгаха.

Колхозуудай союзна Соведэй гэшүүд (125 хүн), 50 колхозһоо 1 түлөөлэгшын һунгагдаһан союзна республикануудай Колхозуудай Соведүүдэй түлөөлэгшэд (625 хүн) бүхэсоюзна суглаанда хабаадаха юм.

Колхозуудай союзна Соведэй заседани һаяхан болоходоо, бүхэсоюзна суглаа зарлаха талаар шухала хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхөөр тодорхойлбо. Мүнөө орон доторнай тоосоото, тоосооһунгуулиин суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна.

Эдэ суглаанууд дээрэ колхознигууд ажалайнгаа дүнгүүдые согсолхо, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа элирүүлхэ, түсэбүүдые хараалха ёһотой.

(ТАСС).

БЭЛЭДХЭЛ ТҮЛЭГ ДУНДАА

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой комсомолой организаци — манай республика дотор ходо сууда гаража байдаг организацинуудай нэгэн. Энэ предприятиин залуушуул габшагай ажалаараа олондо мэдээжэ болохоһоо гадна, элдэб үүсхэл, хүдэлөөнүүдые эхилдэгээрээ, ниитын дэлисэ ехэтэй хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулдагаараа, завод, фабрикачуудай комсомолой организацинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ходо шалгардагаараа алдартай болонхой.

Мүнөө энэ организацида комсомолой документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй хэр ябажа байһан тухай тобшохоноор хөөрэхэмнай.

*

ЮУН ХЭГДЭЭБ?..

Нэн түрүүн документнүүдые һэлгэлгэдэ зорюулагдаһан хамтын суглаанууд цехүүдэй, таһагуудай комсомолой эхин организацинуудта 1974 оной декабрь һарада үнгэргэгдэбэ. Тиигээд 1975 оной январиин 8-да заводой комсомолой организациин хамтын суглаан боложо, энэ талаар юу хэхэ байһан тухайдаа үргэнөөр зүбшэн хэлсээ.

Эндэ комсомолец бүхэнэй урда табигдажа байһан зорилгонууд тодоруулагдаа, тэдэнэрэй ниитын болоод ажалай эдэбхи дээшэлүүлхэ, даажа байһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ тухай хөөрэлдөөн болоо. Тиихэдэ ВЛКСМ-эй Уставай эрилтэнүүд комсомолой гэшүүн бүхэнэй ажабайдалайнь, ажал хэрэгэйнь хэлбэришэгүй гурим байха ёһотой гэжэ онсо заагдаһан байна.

Суглаанай һүүлээр түрүүн табигдаһан графигай ёһоор, комсомолой эхин организацинуудай бүридхэл шалгаха хүдэлмэри ябуулагдажа эхилбэ. Гадна бүридхэлһөө таранһан зониие элирүүлхэ, хүн бүхэнтэй хөөрэлдэхэ зорилго табигдана.

Эдэ зорилгонуудые саг соонь, һайнаар бэелүүлхын тулада бүридхэлэй секторые бэхижүүлхэ гэһэн шиидхэбэри абтаа. Тиимэһээ эдэбхитэдэй дундаһаа ВЛКСМ-эй дүрбэн гэшүүниие шэлэжэ, энэ шухала хүдэлмэридэ туһалхыень комсомолой комитет уялгалһан байха юм.

Мүнөө үедэ комсомолой зургаан эхин организаци бүридхэлөө шалгаад байна. Байгша оной февралиин тэн болотор үшөө 35 эхин организаци шалгагдахань.

Нилээд олон комсомолнуудтай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдөө гэжэ ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь А. Лубсанов хөөрэнэ. Уставай эрилтэнүүдые дүүргэдэггүй, ажалай болон ниитын журам эбдэдэг ВЛКСМ-эй гурбан гэшүүниие (эдэ хөөрэлдөөнүүдэй һүүлдэ) комсомолһоонь гаргаха баатай болоо.

Гадна заводой «Локомотив» газетын хуудаһанууд дээрэ «Шинии комсомолой билет» гэһэн ниитэ гаршаг доро документнүүдые һэлгэлгэдэ хабаатай материалнууд толилогдожо эхилээ, үшөө толилогдохошье.

Комитедэй таһалганууд соо «Шинии комсомолой билет», «Шамда, шэнээр һунгагдаһан комсорг», «Комсомолшууд — аха нүхэдэйнгөө залуу халаан» гэһэн стендүүд шэмэглэн гоёогдоо. Эндэ комсомолой түүхэтэ зам, локомотив-вагон заһабарилгын заводой ВЛКСМ-эй организациин мүнөөнэй ажал хэрэгүүд тухай, комсоргнуудта туһа болохо материалнууд суглуулагданхай.

Мүн эрхимэй эрхим 400 гаад комсомолшууд болон залуушуулда «Табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүд барюулагдаа. Эдэнэр комсомолой шэнэ билетүүдые нэн түрүүн абаха.

ЮУН ХЭГДЭХЭБ?..

Заводойнгоо «Локомотив» газетэдэ «Комсомолшууд — аха нүхэдэйнгөө халаан» гэһэн ниитэ гаршаг доро түрүү зэргэдэ ябаһан залуушуул тухай зураглалнуудые, очеркнуудые гаргадаг болохо гэжэ ВЛКСМ-эй комитет, редакци шиидхээ. Газетын һаяын номернуудта түрүүшын материалнууд толилогдохонь.

Комсомолой ажабайдал

1975 оной февралиин 1—2-ой үдэрнүүдтэ комсомолой эхин организацинуудай секретарьнарай семинар зарлагдаа. Эндэ ВЛКСМ-эй обкомой, горкомой, райкомой харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд документнүүдые һэлгэлгын үедэ юунэй хэгдэхэ байһан тухай хөөрэхэ, энэ шухала хүдэлмэриие хайшан гэжэ эрхилхэ ёһотойб гэжэ заабари үгэхэ. Гадна документнүүдые яажа бэшэхэ тухайнь дэлгэрэнгыгээр ойлгуулха юм.

Январиин һүүл багһаа эхилжэ, комсорг бүхэн комитедтэ ерэжэ, документнүүдые һэлгэлгэдэ хэр бэлдэжэ байһан тухайдаа тоосодог болохо.

Мүн һаяын үдэрнүүдтэ график табигдажа, комсорг бүхэн документнүүдые һэлгэхэ болзортоо бэлэн болоод байхые оролдохо зорилготойгоор саашанхи бэлэдхэлэйнгээ хүдэлмэри түсэблэхэ аргатай болохонь.

Баяр ёһололой оршон байдалда, заводойнгоо Ажалай алдар солын музей соо комсомолой шэнэ билетүүдые барюулха гэжэ комитет шиидхэбэ. Тэндэ ажалай ветеранууд, түрүүшүүл уригдахаар хараалагдана.

Документнүүдые һэлгэлгын хүдэлмэриие байгша оной мартын нэгэнһээ эхилээд, ноябрь болотор дүүргэхэ зорилго локомотив-вагон заһабарилгын заводой комсомолой комитет урдаа табинхай.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
манай корр.

Бэшүүрэй аймагай гүрэнэй үрэһэнэй инспекциин хүдэлмэрилэгшэд ерэхэ хабар таригдаха хүрэнгын орооһоной шанар шалгаха талаар үнгэрһэн үедэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа шадаа. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэд аймагай колхоз, совхозуудта хаагдаһан үрэһэнэй шанар тон наринаар шалгажа, тарилгын шанарта хүргэхэ зорилго ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда табина. Лаборантнууд Любовь Попова, Зинаида Перелыгина, Клавдия Тимофеева болон бусад шалгалтала асарагдаһан үрэһэнэй шанар дары элирүүлнэ. Үрэһэнэй инспекциин коллектив ажахынуудта хаагдаһан хүрэнгын орооһоной шанарые шалгаха хүдэлмэриие эмхи гуримтайгаар ябуулна гэжэ тэмдэглэлтэй. Тус коллектив түрүүшынгээ шалгалта ноябриин 1-дэ дүүргэжэ шадаа. Үрэһэндэ хаагдаһан тарянай шанар алишье талаараа һайн гэжэ тэдэнэр элирүүлээ. Үрэһэнэй шанар шалгагшад хоёрдохи шалгалтаяа февралиин нэгэнһээ хэжэ захалха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лаборантнууд Ксения Тюрюханова, Любовь Попова гэгшэдэй ажалдаа байхыень харанат.

С. БАЛДУЕВАЙ
фото.

ЭРШЭТЭЙГЭЭР

Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой малшад табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлые ажалай һайн дүнгүүдтэйгээр түгэсхөө һэн. Ажахын һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд жэлэй туршада 17600 центнер һү абаха социалис уялгатай байбал, тэрэнээ 587 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ гүрэндэ 15150 центнер һү худалдаһан байна. Жэл соо энэ ажахыда үнеэн бүриһөө 2322 килограмм һүн һаагдаһан байха юм.

Мяха, нооһо, үндэгэ үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха даабаряа баһал амжалтатайгаар бэелүүлээ. Колхозой шубуунай фермын коллектив бүри ехэ амжалта туйлаа — гүрэндэ үндэгэ худалдаха табан жэлэйнээ түсэб болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргээ. Табан жэл соо хамтадаа 1 миллион 440 мянган үндэгэ худалдаха даабаритай һаа, 1971—1974 онуудай хугасаада 2 миллион 771 мянган үндэгэ тушааба.

Колхозой малшадай ажалай энэ амжалта үндэрөөр сэгнэгдэжэ, 1974 оной социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, 1500 түхэриг мүнгэн шан һаяхан барюулагдаһан байна.

Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгые, мүн 1975 ондо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай парти болон правительствын, ВЦСПС-эй, комсомолой ЦК-гай тогтоолые ехэ дэбжэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсээд, энэ колхозой малшад, таряашад табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые баталан абаба. Ажахынгаа дотоодын арга боломжонуудые тооложо үзөөд, тэдэнэр табан жэлэй түсэбтэ даабариһаа гадуур 9.000 центнер хартаабха, 8.500 центнер һү, 950 центнер мяха, 2.000.000 үндэгэ гүрэндэ худалдаха гэжэ шиидэһэн байна.

Имэ уялгануудые абаад, колхозой бүхы ажалшад жэлэй түрүүшын үдэрһөө эршэтэй һайнаар хүдэлжэ эхилбэ. Эндэхи механизаторнууд түгэсхэхы жэлэй хабарай тарилгада оролдосо ехэтэйгээр бэлдэнэ. Ороохо тарянай 10 мянга гаран центнер үрэһэн сэбэрлэгдээд, тарилгын шанарта хүргэгдэнхэй. Газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын туршада таряалан ба сабшалан дээрэ 11 мянган тонно нютагай үтэгжүүлгэ гаргагдаһан юм. Тарилгын үедэ хүдэлгэгдэхэ тракторнуудай болон бусад техникын заһабарилга дүүргэгдэхэ дүтэлөө.

«Гаргаша багатайгаар, һайн шанартай ехэ продукци абахын түлөө» гэһэн урйа доро колхозой малшадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Социалис мүрысөөндэ энэ колхозой малшан, механизатор бүхэн хабаадалсажа, өөһэдын уялгануудые абанхай. Мүрысөөе һайнаар хүтэлбэрилхэ, дүнгүүдыень саг соонь согсолхо, илажа гарагшадые урмашуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

«Маяк» колхозой Бурнашевско отделениин мал шахан таргалуулха гүүртын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ ажалай ехэ амжалта туйлаба. Эндэ Галактион Анфилонович Дорофеевэй хүтэлбэри доро С. Фомин И. Романов хоёр хүдэлдэг юм. Тэдэнэй гүүртэһээ 196 хашараг һаяхан Улаан-Үдын мяха-консервын комбинатда тушаагдажа, толгой бүхэниинь дундаа зэргээр 307 килограммтайгаар абтаа. Бүхы малынь тарган, дунда зэргын сэгнэлтэтэй байгаа. Һүүлэй гурбан һарын туршада шахалгада байһан хашараг бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдээ 1100 граммаар нэмээгдэһэн байгаа. Имагтал Г. Дорофеев, С. Фомин, И. Романов гэгшэдэй габшагай һайнаар хүдэлһэнэй ашаар энэ колхоз 1975 оной түрүүшын кварталда гүрэндэ [...] далдаха түсэбөө ба[...] урид үлүүлэн дүү[...] шэ. Мүнөө эдэ [...] руунуудые тушаа[...] шахажа байна.

Ажахын һаалиин [...] оролдосотой һайна[...] жэ байнхай. Янва[...] түрүүшын 20 хоно[...] гүүдые хаража у[...] дэнэр нёдондоной [...] хиһөө һү һаали[...] дээшэлүүлээ. 1974 оной январь [...] бүри 50—52 центн[...] даг байбал, мүнөө [...] центнер абана. Янва[...] рүүшын хорин хоно[...] шада хамтадаа 1[...] центнер һү абажа. [...] центнерынь гүрэндэ [...] даа.

Һаалиин фермэн[...] да дэлгэрһэн социа[...] сөөндэ Бурнашевско [...] коллектив эрхимлэ[...] Эндэхи һаалишад [...] риһөө үдэртөө 11—[...] грамм һү һаана. [...] Екатерина Ермаков[...] Казанцева, Ульяна [...] Анна Алексеева гэ[...] һаалгаар һайн дү[...] Тиихэдэ Десятнико[...] мын һаалишад [...] һуурида гараба.

Игэжэ Улаан-Үд[...] гай «Маяк» колхо[...] шад, таряашад таба[...] түгэсхэхы жэлэй т[...] үдэрнүүдһээ эршэт[...] наар хүдэлжэ эхилбэ. [...] хи табан жэлэй түс[...] баринуудые бол[...] урид дүүргэхын түл[...] нэр бүхы хүсэ шада[...] сүүлэн хүдэлнэ.

А. НАГАС[...]
хүдөө б[...]

РЕПОРТАЖ ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА— ЭРТЭЭНҺЭЭ

Үргэн ута хорёо соо элдэб түхэлэй машина, зэр зэмсэгүүд, шэнээргэшье, хуушаншье техникэ дүүрэн. Зүүн-урда булангань тракторнууд жэрылдэнхэй. Тухайлхада, һаяхан заһабариһаа гараһан хэбэртэй.

...Машинно-тракторна мастерскойн ууҗам гэгшын корпус дотор элдэб станогууд хүдэлнэ, алха балтын нээрээн соностоно, электро-гагнуурай нюдэ һаргаама хүхэбтэр хурса гэрэл яларна. Хүн бүхэн забда залигүй, ажал хүдэлмэридөө тухашаранги.

— Жэлэй эхинһээ үдэршье нэмэжэ эхилбэ. Мэдээгүй байтарнай хабарай игаабари үдэрнүүд ерэхэнь. Сүлөөгүйбди, хамаг арга боломжоёо, хүсэ шадалаа заһабарилгадаа зорюуланхайбди, — гэжэ Сэлэнгын совхозой МТМ-е даагша Владимир Андреевич Харитончик даруухан хөөрэбэ.

Энэ нүхэрэй хэлэһэнэй ёһоор, Сэлэнгын совхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар, шанартай һайнаар ябуулжа байнхай. Үглөөнэй харанхыһаа һүни болотор совхозой МТМ соо ажал замханагүй. Хүсэтэ техникэ эрхим шанартайгаар заһабарилагдана. Энэ шухала хэрэгтэ хабаадагшад өөһэдынгөө харюусалгые хүсэд мэдэржэ, даалгагдаһан хэрэгтээ үнэн зүрхэнһөө хандана. Олонхидынь дүршэлтэй механизаторнууд, ажалай үндэр бүтээсэ туйлахатаяа хамта, шанарай түлөө ехэ оролдолго гаргана, амжалташье туйлана.

...Хара шэлтэй түмэр халхабша углаһан электро-гагнууршанай толгой дороһоо сасаржа байһан ошые харамсаараа, совхозой парткомой секретарь Пурбо Чойлокович Базаржапов:

— Алтан гартай нүхэр даа. Шадаха, мэдэхэгүй юумэнь гэжэ хомор, — гэбэ.

Хараһаар байтарнай үнеэхи хүмнай хэдэн хэрэгсэлнүүдые гагнаадхиба. Ажаллажа байхыень адаглахада, хэрэг ажалаа хүсэд шудалһан, олон жэлэй дүршэлтэй, оншотой бэрхэ мэргэжэлтэ гэжэ ойлгохоор. Энэмнай тус совхозой түрүү механизаторнуудай нэгэн, эрхим электро-гагнууршан Бимба Лубсанов гээшэ. Эндэ ажаллажа эхилһээр тэрэ 20 гаран жэл болобо. Энэ хугасаа соо саг үргэлжэ заһабарилгада хабаадажа, ехэ дүршэлтэй болонхой.

— Гагнууршад үсөөн, ажалнайшье тиимэ хямда гэжэ хэлэхын аргагүй. Хэхэ, бүтээхэ юумэмнай ехэ, оролдохол хэрэгтэй, — гэжэ нүхэр Лубсанов яаралгүйхэн ажал тухайгаа ярина.

Буряадай АССР-эй габьяата механизатор Фаткри Валеевич Валеевэй хүтэлбэрилдэг моторно цех. Энэ ууҗам цех соо трактор, машинын «зүрхэн» — элдэб түхэлэй мотоорнууд заһабарилагдажа байна. Үничэй механизаторнууд Фёдор Афанасьевич Кожевников (1942 онһоо механизатор), Дугаржап Жигмитович Бадмаев, Фаткри Валеев гэгшэд одоошье шадабаритай, шангаар ажаллажа, үдэр бүриингөө даалгабариие 50—60 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Тиимэл хадаа заһабарилгын эхилһэнһээ хойшо тэдэнэй гараар аяар 27 мотоор һайн шанартайгаар заһабарилагдаа.

Энэ шухала ажалай эхилхэһээ бүри урид совхозой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд трактор болон хүдөө ажахын бусад машина зэмсэгүүдые ямар заһабарилгада оруулха байһыень һайса шалгажа, хаража үзэһэн, ямар тракторта али тухай заһабарилга хэрэгтэйб гэхэ мэтэ асуудалнуудые хараадаа абажа, заһабарилгын график табиһан байна. Заһабарилгада нэн түрүүн эгээл муу, хуушарһан техникэ табигдаа. Аяар 62 тракторта ехэхэн заһабарилга хэрэгтэй байба.

Мастерскойн ажалые зүбөөр эмхидхэһэнэй, заһабарилгые бригадно-узловой аргаар ябуулһанай ашаар амжалта туйлагдана. Мүнөө моортэй 21, гэнжэтэ 13 трактор капитальнаар заһабарилагдажа гаргагдаа. Тэрэшэлэн сеялкэ болон хүдөө ажахын бусад машинанууд түлэг дундаа заһабарилагдажа байна. Хуушанай механизатор Г. Р. Цырендоржиев 17 сеялкэ заһабарилаа.

Совхозой дүрбэн отделениин механизаторнууд трактор, машинаяа өөһэдынгөө гараар заһабарилаад, хабарай тарилгада, хуряалгадашье хабаададаг заншалтай.

— Би арбан хоёрдохи хабараа тарилга хэхэмни. Тракторoo өөрөө заһабарилаад, тэрээгээрээ ажаллахада, хэзээдэшье найдамтай ха юм. Эгээл тиимэһээ бидэ заһабарилгын бүхы хүдэлмэриие өөһэдөө хэдэгбди, — гэжэ Ехэ-Сагаанай отделениин тракторист Максим Бадмацыренов хөөрэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тус совхоздо гурбадахи классай 12 трактористые бэлдэһэн, үшөө 8 залуушуулда трактор жолоодохо үнэмшэлгэ барюулһан байна. Хамта дээрээ 20 хүн болоно. Энэ жэлдэшье механизаторнуудые бэлдэхэ, залуушуулые һургаха курса нээгдэнхэй. Совхозоймнай 20 хүдэлмэришэд, ехэнхинь залуушуул трактористын мэргэжэл абахаар һуража байна. Эдэнэр ажалһаа сүлөөлэгдэнхэй. Тэдээндэ һарын дунда зэргын салин үгтэжэ байха юм.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

РОССИИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ АЛХАМУУД

РСФСР-эй арадай ажахые 1974 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо хараалагдаһанай ёһоор, 1974 ондо хүн зоной байдал һуудал улам һайжаруулха талаар хэмжээ ябуулганууд удаа дараалан бэелүүлэгдэһэн байна. Эдэ хэмжээ ябуулгануудай ашаар 1971—1974 онуудта 32 миллион хүнэй гэхэ гү, али хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хоёрдохи хүн бүхэнэй ажалай түлөөһэнэй хэмжээн дээшэлүүлэгдээ. Пенси, стипенди, тэдхэмжэ болон бусад түлөөһэнүүдэй дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар 18 миллион хүнэй олзо доход ехэ болоо.

Научно-техническэ дэбжэлтын, арадай ажахыда эрдэм наука ба техникын эрилтэнүүдые хэрэглэхэ талаар хүдэлмэринүүд хэгдэжэ үргэлжэлөө. Ниитын ажалай бүтээсын дээшэлүүлэгдэһэнэй ашаар национальна доходой дүрбэнэй гурбаһаа дээшэ хуби абтаһан, хоёр миллионһоо дээшэ хүнэй хэхэ ажал арьбалагдаһан байна.

1973 онойхитой сасуулбал, промышленна продукциин хэмжээнэй ургалта 7,8 процент болоо, түсэбынь 7 процент байһан. Гол шухала зүйлэй продукцинуудые үйлэдбэрилхэ ба худалдаанда үгэхэ жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Жэл соо ажалай бүтээсые 6,1 процентээр дээшэлүүлхэ түсэбэй дүүргэлтэ 6,6 процентдэ хүрөө. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэриин ниитэ хэмжээнэй 86 процент ургалта туйлагдаа. Промышленна продукциин өөрынь үные хямдаруулха ба ашаг олзо оруулха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Ашаг олзын ургалта 12 процент болоо.

РСФСР-эй промышленна бүхы министерствэнүүд, Москва ба Ленинград хотонуудай промышленность, Липецкэ, Тамбовско ба Шэтын областьнуудһаа бэшэ бүхы область, хизаар болон автономито республиканuудай промышленность худалдаанда продукци үгэхэ жэлэй түсэб дүүргэһэн байна.

1974 ондо республикын хэдэ хэдэн районуудта байгаалиин эрхэ байдалай хэды таагүй байгаашье һаа, түдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд 111,7 миллион тонно ороохо таряа хуряагаа. Мяха, һү, үндэгэ болон нооһо абалга дээшэлээ. Ороохо тарянай гол ургамал болохо шэниисэ 48,7 миллион тонно, барагар—970 мянган тонно, кукурузын ороохон—2 миллион тонно абтаа.

Мал болон шубуу худалдан абаха арадай ажахын түсэб 103 процент, һүн—105, үндэгэн—110, ноохон 109 процент дүүргэгдээ.

1974 ондо колхозуудай валовой олзо доход 8,8 миллиард түхэриг болобо. Республикын совхозууд үнгэрһэн жэлые ашаг олзотойгоор түгэсхөө.

Россин Федерацида 1974 ондо совхозуудые ажахын тоосооондо гүйсэд оруулха хүдэлмэри гол түлэб дүүргэгдэһэн байна.

Ниитын хэрэглэмжын бүхы транспортаар 1974 ондо ашаа зөөлгэ 3,3 триллион тонно-километр боложо, урда жэлэйхитэйнь сасуулбал, 6,7 процентээр дээшэлээ.

Хэлхээ холбооной предприятинуудай продукциин ниитэ хэмжээн 8 процентээр дээшэлбэ.

1974 ондо РСФСР дотор 59,1 миллиард түхэриг сэнтэй гол фондонууд ашаглалгада үгтөө. Бүхы оршоһоо абтаһан капитальна хүдэлмэриин һомололго 63,9 миллиард түхэриг болоо.

Барилга дээрэ ажалай бүтээсэ 5,6 процентээр дээшэлээ. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ хямдаруулагдаһан байна. Барилга-хабсаралгын организацинуудые түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулга үргэлжэлүүлэгдээ.

1974 ондо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын доодо захын ажалай түлөөһэн 70 түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлэгдээ. Тиихэтэй хамта, арадай ажахын үйлэдбэриин һалбаринуудта ажаллажа байһан хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэнэй тарифна дунда зэргын түлөөһэн мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн байна.

РСФСР-эй хара бэшэ хүрьһэтэй зонын хүдөө ажахын ба ой модоной ажахынуудай тракторист-машинистнүүдэй ажалай түлөөһэн дээшэлүүлэгдээ. Республикын ажалай эгээл бага түлөөһэ дээшэлүүлһэн районуудта һарадаа 70 түхэриг хүрэтэр ажалай түлөөһэ абадаг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадһаа налог абалга болюулагдаба. Һарадаа 90 түхэриг хүрэтэр ажалай түлөөһэ абагшадһаа налогойнь хэмжээн доошолуулагдаа.

РСФСР-эй арадай ажахыда хүдэлдэг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын дунда зэргын ажалай түлөөһэн жэл соо 5 процентээр дээшэлжэ, 147,5 түхэриг болоо. Ниитын хэрэглэмжын фонднуудһаа үгтэдэг түлбэри болон хүнгэлэлтэнүүдые нэмэлгэтэйгээр ажалай түлөөһэн 1973 ондо 189 түхэриг байгаа һаа, үнгэрһэн жэлдэ 198 түхэриг болоо. Колхозниигуудай ажалай түлөөһэн 5 процентээр дээшэлээ.

Республикын хүн зоной ниитын хэрэглэмжын фонднуудһаа абадаг түлбэри болон хүнгэлэлтэнүүд жэл соо 6,6 процентээр дээшэлжэ, 49 миллиард түхэриг болоо.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, 1974 ондо ниитын хэрэглэмжын фонднуудай зөөреэр ажалшадай бага салин хүлһэ абадаг бүлын үхибүүдтэ тэдхэмжэ бии болгоһон ба инвалидууд болон тэжээхэ хүнөө алдаһан бүлэнүүдтэ үгтэхэ пенси ехэ болгогдоо.

1973 онойхитой сасуулбал, хүн бүхэнэй бодото олзо доход 4,5 процентээр дээшэлбэ.

Гүрэнэй урьһаламжын облигацинууд болзорһоо урид түлэгдэжэ эхилээ.

Гүрэнэй, колхозуудай, ажалшадай хубиин мүнгэ зөөреэр байрын 61 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай 1,3 миллион квартира болон хубиин гэрнүүд ашаглалгада үгтөө. 6,5 миллион хүн шэнэ байрада ороо.

Арадай гэгээрэл ба соёл культура улам саашаа хүгжөөгдэбэ. Ажалшадай элүүрые хамгаалха ба медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ зурганууд улам олошоруулагдаһан байна.

1975 оной январиин 1-дэ РСФСР-эй хүн зоной тоо 133,7 миллиондо хүрөө.

(ТАСС).

СОВЕТ ОРОН: ШЭН[...] ҺОН[...]

ҺААЛИШАНДА — «МОСКВИЧ» АВТОМОБИЛЬ

ТАМБОВ. (ТАСС-ай корр. В. Степанов). Тамбовско областиин «Комсомолец» гэжэ үрэ жэмэсэй-овощой институдай һуралсалай ажахын һаалишан, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат Наталья Андреевна Шиповскаяда СССР-эй ВДНХ-гай Хүндэлэлэй диплом, үнэтэ шан — «Москвич» гэжэ хүнгэн автомобиль барюулагдаа.

Олон жэлэй турша соо суута һаалишан үндэр үрэ дүнгүүдые туйлана. Нёдондо жэл тэрэ үнеэн бүриһөө 6 мянган килограмм һү һаагаа һэн. Тиигэжэ Шиповская дипломоор, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаһан байна. Хмельницкэ областиин «Украина» колхозой һаалишан Валентина Федоровна Василюктэй мүрысэн (тэрэ үнеэн бүриһөө мүн лэ 6 мянган килограмм һү һаагаа), имэ ехэ үрэ дүн туйлаһан байна.

Шиповская, Василюк — сасуутан, Социалис Ажалай Геройнууд юм. Энэ жэлэй мүрысөөнэй гуримууд тухайдаа хэлсэхын тула эдэнэр һаяхан Тамбовщинодо уулзаһан байна. Партида, совет арадта КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгада харюусан, нёдондо жэлэйнгээ амжалтануудые улам арьбадхажа, үнеэн бүриһөө 6200 килограмм һү һааха гэһэн уялга эдэнэр абаба.

Мүнөө эдэ үнеэн бүриһөө пүүд һү һаана.

«УРАЛ» БАМ ХУДАР ОШОНО

МИАСС. (Челябинска область). (ТАСС-ай корр.). Байгал-Амарай түмэр замай барилгада хүдэлгэгдэхөөр «Урал-375» түхэлэй [...] шын автомашинануу[...] лай автомобильна [...] тиишэ эльгээгдэбэ. [...] эдэ машинанууд [...] шанарай гүрэнэй т[...] юм.

Байгша оной тү[...] кварталда имэ 100 [...] эльгээхые автоза[...] шиидэнхэй.

ТРАКТОРИСТЫ[...] КУРСАДА ҺУРА[...]

НАРЫН. (ТАСС-а[...] Киргизэй Нарынска [...] тиин 50 ажахыда, [...] ёкэ мэргэжэлэй [...] училищинуудай ба [...] сельхозтехникын» [...] нуудэй дэргэдэ нээгдэ[...] ханизаторай бүгэдэ [...] һуралсалай гурба [...] курсада 3 мянга ша[...] бүүд, басагад һуража [...] хай. Эдэмнай нютага[...] гуулинуудые һая ду[...] гү, али сэрэгэй [...] табигдаһан залуушуу[...] Эдэнэй 1000 гаранд[...] ханизаторай курса [...] путевко областной [...] молой организаци [...] байна.

ШЕФҮҮД ҺУРГА[...] ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ[...] ФАКУЛЬТЕТ

БАРНАУЛ. (Т[...] корр.). Шефүүд-һур[...] мүүжүүлэгшэдэй Бар[...] хи түрүүшын фа[...] Ленинэй нэрэмжэтэ [...] портна машина бүтэ[...] водой арадай соёлой [...] ситедэй дэргэдэ н[...] Залуу халаанниие [...] жүүлжэ байдаг ветер[...] үйлэдбэриин түрүүш[...] дэ һурана.

Факультедэй про[...] хоёр жэлэй болзорто[...] Заводто эмхидхэгдэһ[...] ган хүмүүжүүлэгшэд[...] дэй түрүүлэгшэ, мод[...] В. С. Жаковский т[...] толгойлно.

Эрдэм, техникын

һонин

ХЭМЭЛ ЗҮРХЭНЭЙ СОХИСО

МОСКВА. СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын дэргэдэхи хүнэй гэмтэһэн органуудые һэлгэн табилгын асуудал шэнжэлдэг институдта шэнжэлгэнүүдэй тон шэнэ аргануud, нарин техникэ хэрэглэгдэнэ.

Хэмэл зүрхэ шэнжэлхэ хүдэлмэри мүнөө совет-американ шэнжэлгэнүүдэй хамтын түсэбтэ оруулагданхай, амжалтатайгаар ябуулагдажа байдаг.

Институдай хүдэлмэрилэгшэд шэнжэлгэнүүдтээ һонирхолтой дүнгүүдые туйлаа — профессор Шумаковой операци хэһэн хэмэл зүрхэтэй амитан хоёр сүүдхэ соо амиды байгаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ахалагша лаборантка Н. И. Ульянова операцида хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдые бэлдэжэ байна; институдай директор, профессор В. И. Шумаков операци хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохроника.

ПАСПОРТНА ШЭНЭ ГУРИМ ТУХАЙ

Коммунис парти, Советскэ правительство орон дотороо социалис демократи саашадань хүгжөөхэ, хуули ёho бэхижүүлхэ хэрэгтэ анхарална ходо табижа байдаг. Паспортна гуримые улам нарижуулан hайжаруулха тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол энэнние дахин гэршэлнэ.

Социалис демократиин улам хүгжэжэ, совет хүнүүдэй политическэ үзэл бодолой, эдэбхи үүсхэлэй бүри дээшэлжэ байха үедэ гражданинуудай эрхэнүүдээ эдлэн бэелүүлхэдэнь, гүрэнэй ба общественэ үмэнэхи уялганууда дүүргэхэдэнь туһалха, хүн зоной нишэ тиимэ ябалгые бүридхэхэ, социалис хуули ёho бэхижүүлхэ хэрэгтэ алба хэхэ зэргэтэй паспортна гуримые улам нарижуулан hайжаруулха бэшэ шухала удха шанартай гэжэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Паспорт тухай гурим 1953 ондо абтаа юм. Тэрэ гэhээр олон жэл үнгэрөө. Энэ сагай туршада манай орон дотор социальна болон экономическэ тон ехэ хубилалтанууд болоhон байна. Промышленностиин, хүдөө ажахын хурдан түргэнөөр хүгжэхэгэй ашаар, экономическа шэнэ районууд, хото городууд, хүдэлмэришэдэй тосхонууд бии болоо. Хүн зоной нишэ тиимэ ябахань ехэдээ. Паспортна гурим нарижуулан hайжаруулга хүн зоной ябалга тэмдэглэхэ, гуримшуулхэ хэрэгтэ туhалха гээшэ.

Паспортна гуримые hэлгэлгын гэhэнэй шалтагаан гэбэл: СССР-эй hahaa хүсэhэн бүхэниие нэгэ гуримтайгаар паспорттай болгохо; Совет гүрэнэй эрхэтэн байhаниень гэршэлхэ гол документ — Совет Социалис Республиканууд Союзай гражданинай шэнэ түхэлэй паспорт байгуулха;

паспортнуудые үгэлгэ ба hэлгэлгэ совет хүнүүдтэ, ялангаяа залуушуулда, социалис патриотизмын мэдэрэл, социалис Эхэ оронойнгоо омогорхол, ушар ёho мэдэхэ, граждан уялгаа, тэрэнние гүйсэдхэлгын түлөө харюусалгаяа мэдэрхэ ябадал саашадаа нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туhа хүргэхэ ёhотой гэжэ онсо тэмдэглэгдэнхэй.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1974 оной августын 28-да СССР-тэхи паспортна шэнэ гурим баталаа. Тэрэ шэнэ гурим зохёолгодо hүүлэй жэлнүүдтэ гараhан хуули, заабаринууд, партийна, совет зургаануудай hанамжа, дурадхалнууд хараада абтаhан, шэнэ гуримай проект союзна ба автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэй, РСФСР-эй областьнуудай, хизаарнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудтай, тэрээндэ хабаатай министерство болон зургаанүүдтай зүбшэгдэhэн байха.

Шэнэ паспорт гансашье городой бэшэ, баhал хүдөөгэй бүхы ажалшадта үгтэхэ юм. Тэрэ «Совет Социалис Республиканууд Союзай гражданинай паспорт» гэжэ нэрлэгдэхэ. Шэнэ паспорт hайн, бүхэ материалаар, харахада таатай гоёор хэгдэхэ. Зосоонь паспортын эзэнэй фамили, нэрэ, обог, ямар үдэр, hара, ондо, хаана түрэhэн, ямар яhатан байhан тухай бэшэгдэхэ. Паспортын эзэнэй социальна байдал, ямар документын ёhoор паспорт үгтөөб гэжэ тэндэ бэшэгдэхэгүй.

Хүн зондо таарамжатай байхын тула паспорт 16 наha хүрэhэн хүндэ болзоргүйгөөр үгтэхэ, тиихэдэ гражданинуудай 25, 45 наhатай болоходо, фото-зурагуудынь лэ hэлгэгдэхэ юм. Паспорт бүхы гүрэн дотор нэгэ адли түхэлтэйгөөр ород хэлэн дээрэ, тус тус союзна республиканудай хэлэн дээрэ, тэрэшэлэн автономито республикануудта тэндэхи хэлэн дээрэ бэлдэгдэхэ. Паспортын болзоргүйгөөр үгтэдэг дээрэhээ сэрэгэй албанда ошоhон, эрхэеэ хаhагдахаар сүүдлүүлэгдэhэн хүнүүдэй паспорт үгы хэгдэхэгүй, миин абтаха, тиигээд тэдэнэй бусажа ерэхэдэ, hөөргэнь үгтэхэ.

Паспортна шэнэ гуримай ёhoор гражданинуудые бүридэлдэ абаха, бүридэлhөө гаргаха гуримууд урданайхиhаа бүри hайн болгогдохо. Энэ талаар үхибүүдтээ нүүжэ ерэhэн эхэ, эсэгэнэр, сэрэгhээ табигдаhан офицернүүд, прапорщигууд, мичманүүд, болзорhоо үлүү алба хэhэн сэрэгшэд болон тэдэнэй бүлэнүүд, дээдын ба дунда hургуулинуудта hурахаяа ерэhэн студентнэр болон аспирантнууд, ординаторнууд, бэшэшье тусхай КГБ, МВД гэхэ мэтэ hургуулинуудай hурагшадай бүридэлдэ орохо ябадал хүнгэн болонхой.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1974 оной августын 28-най тогтоолой ёhoор, паспортна шэнэ гурим зарим тээ 1975 оной июлиин 1-hээ, хаа хаанагүй 1976 оной январиин 1-hээ бэелүүлэгдэжэ эхилхэ. Шэнэ паспорт үгэлгэ hэлгэлгэ зургаан жэлэй туршада — 1976 оной январиин 1-hээ 1981 оной декабриин 31 болотор хэгдэхэ.

Хуушан паспорт шэные абатар хүсэндөө байха. Мүнөө хүдөө нютагта ажаhуухан паспортгүй хүнэй ондоо тээшээ удаанаар гараха гээ hаань, тэрээндэ паспорт үгтэхэ болоно. Тиихэдэ тэрээндэ 1976 оной январиин 1 болотор хуушан түхэлэй, саашань шэнэ түхэлэй паспорт үгтэхэ гээшэ. Ойрын hара хахадhаа саашa бэшэ болзороор албанай хэрэгээр гараhан хүндэ сомоной, сельскэ, поселково Соведүүдэй гүйсэдкомууд тэрэниие үнэмшэлhэн справка үгэхэ ёhотой. Шэнэ түхэлэй паспорт 16 наhа гүйсэhэн, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдhээ запаста гараhан, хэhээлтын газарhaa табигдаhан, хүдөө нютагhaa ондоо тээшэ 45 хоногhoo удаанаар гараха болоhон, ондоо фамили, нэрэ, обог абаhан гражданинуудта нэн түрүүн үгтэхэ.

Шэнэ түхэлэй паспорт, плангаая 16 наhа хүрэhэн залуушуулда, баяр баясхалангай оршон байдалда партийна, советскэ болон ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдые, Соведүүдэй депутадуудые, дайнай болон ажалай ветерануудые урижа, клубууд, байшангууд, hургуулинууд болон ниитын бусад газарнуудта барюулагдаха ёhотой. Паспортые баярай оршон байдалда барюулалга политическэ тон шухала хэрэг гээшэ.

В. РУБАН,
Буряадай АССР-эй МВД-гэй паспортна таhагай начальник.

АЛДАРТА ОЙГОО УГТУУЛАН

П. ЧАЙКОВСКИИН нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин байгуулагдаhaap дүшэн табан жэлэй ой болохоёо байна. Училищи үниндөө театрально-хүгжэмэй гэжэ нэрэтэй байhан.

Училищи дүүргэгшэдэй дунда мэдээжэ болоhон хүнүүд олон. Эндэ СССР-эй арадай артист, СССР-эй гүрэнэй шангай лауреат Г. Цыдынжаповай, РСФСР-эй арадай артистнар Б. Вампиловай, В. Халматовай, Н. Гендуновагай, Ч. Гениновой, Н. Петровагай, Б. Балдаковой болон бусадай нэрэнүүдые омогорхон нэрлэнэбди.

Бэлигтэй композиторнууд Бау Ямпилов, Жигжит Батуев, Дандар Аюшеев гэгшэд тус училищи дүүргэhэн байха юм. Мүн бэлигтэ дуушад Абида Арсаланов, Вера Лыгденова болон бусад энэ училищи дүүргээ.

Училищиин байгуулагдаха жэл эндэ оройдоол гурбан отделени бии бэлэй. Уйтан, таарамжагүй байшан соо училищи байдаг hэн. Харин мүнөө hapуул hайхан, тусхай түхеэрэлгэтэй байшан соо училищиин найман отделениин hурагшад hурана.

Тэрэ үдэрэй, үдэшын, заочно таhагтай. Табан зуу гаран hурагшадай дүрбэн зуугаадынь үдэрэй отделенидэ hурана. Олонхинь тусхай дээдэ hургуули дүүргэhэн, дүршэлтэй 120 багшанар эндэ хүдэлмэрилдэг.

Мүнөө үедэ хүдөө нютагуудта хүүгэдэй хүгжэмэй hургуулинууд олошоржо байнхай. Эдэ hургуулинуудай багшанарые бэлэдхэхэhээ гадна, училищи тэдээндэ методическа, практическа туhаламжа үзүүлжэ байдаг гээшэ.

Республика доторнай хүгжэмэй, театральна искусствын хүгжэлтэдэ училищи горитой нүлөө үзүүлжэ байдаг. Мүнөө үедэ тус училищи дүүргэhэн табин хүн ороноймнай олон ондоо консерваторинуудта hуража байнхай. Олон хүн уран hайханай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдөөр ажаллана. Оперо ба баледэй театрай оркестрто олон хүнүүд наададаг. Эндэ наададаг виолончелистка Татьяна Таршинаева, скрипачка Татьяна Золотько гэгшэдые зураг дээрэ харанат.

Ф. СОРОКИНОЙ фототекст.

Малшадай айлшад

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой соёлой хүдэлмэрилэгшэд үбэлэй үедэ гүүртэ, отаранудаар ябажа, концерт-наада харуулжа байдаг болонхой. Эндэхи агитбригадынхид нютагтаа, мүн республика дотороо боложе байhан hонинуудтай малшадаа танилсуулдаг, концерт-наада харуулжа hонирхуулдаг.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой автоклубые даагша Мария Бадмажапова, соёлой байшангай директор Ранжуров, уран hайханай ударидагша Александр Бутусин, аймаг соогоо социалис мүрысоондэ илажа гараhан колхозой библиотекые даагша Анна Игнатьевна Югова гэгшэд малшадай дунда хүндэтэй айлшадынь болонхой.

Ц-Д. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ВИДЖАЯВАДА

КПИ-гэй X съезд

ТАСС

Индиин Коммунис партиин эндэ боложе байhан X съезд уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар хэдэн тогтоол батлан абаба.

Фашис захиргааниие унагааhан демократическа хүсэнүүдэй илаhантай дашарамдуулан, съезд тусхай тогтоол абахадаа, Португалиин арад зониие халуунаар амаршална.

Чилиин арадтай hаналаа нэгэдэлгын тогтоол съезд батлан абаа. Эб найрамдалай, демократиин ба бэеэ даахан байдалай түлөө, фашизм болон империализмда эсэргүү тэмсэлдэ, Луис Корваланиие, мүн политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө түрмэ шоронгуудта хаагдаhан бусад хүнүүдые сүлеелхын түлөө, Чилиин арад зоной демократическа эрхэнүүдые hэргээхын түлөө, фашис сэрэгэй хунтые дипломатическа, экономическа талаарнь гансаардуулхын түлөө тэмсэлдэ Индиин олониитэ эдэбхитэйгээр хабаададажа байна гээд энээн догор хэлэгдэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай шахардуу шанга байhантайнь дашарамдуулан, hанаата боложо байhанаа КПИ-гэй съезд мэдүүлбэ. Американ империализмаар дэмжэгдэhэн Израилиин хархис хүсэнүүд шэнэ дайнда бэлдэжэ байна. Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые эбэй ёhoор шиидхэхэ Женевэдэхи конференциин хүдэлмэриие дары hэргээхыень тогтоол дотор уряалагдана.

Индохитадтахи байдал тухай тогтоол соогоо Индиин коммунистнууд Парижай хэлсээнүүдые бүдүүлигээр эбдэжэ байhан Тхиеугай хорото муухай ябуулгануудые эрид буруушаана.

Индиин [illegible]еан дээрэ империалис сэрэгэй баазануудые байгуулгые съездэ хабаадагшад эрид буруушааhан байна.

ДЖАКАРТА

Хоёр гүрэнэй аша туhaда

ТАСС

Индонезиин ба Советскэ Союзай хоорондын али алинда ашатай туhатай харилсаае саашаданъ хүгжөөхэ шухала гэжэ Индонезиин «Мердека» газетэ бэшэнэ.

Хоёр ороной хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоhoop 25 жэлэй ойн февралиин 3-да гүйсэхээ байhанда зорюулжа, түрүү бэшэг толилходоо, совет-индонезиин харилсаае үргэдхэхэ таарамжатай оршон байдал бии болоо гээд тэмдэглэбэ.

Индонезиин ба СССР-эй хоорондохи хани барилсаае хүгжөөлгэдэ али бүхы аргаар тойбо татаха гэжэ hэдэгшэдые «Мердека» газетэ эрид буруушаана.

БРЮССЕЛЬ

Уласхоорондын комитедэй заседани

ТАСС

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зорилготой уласхоорондын комитедэй заседани эндэ нээгдэбэ. Европын бүхы оронуудай, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, национальна комитедүүдэй, бүлэгүүдэй, мүн уласхоорондын ниитын хэдэ хэдэн эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Заседанида хабаадагшад Европодо аюулгүй байдал хангахын, харилсаа холбоо тогтоохын түлөө тэмсэгшэ ниитын хүсэнүүдэй хоёрдохи ассамблейдэ бэлэдхэл хэжэ, тэрэниие үнгэргэлгэдэ хабаатай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байна.

ЖЕНЕВЭ

ЖЕНЕВЭДЭ ЗҮБЛӨӨН БОЛОНО

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ европын зүблөөнэй хоёрдохи шатын бүхы комиссинууд хүдэлмэреэ эдэбхитэйгээр үргэлжэлүүлнэ.

Зүблөөндэ хабаададаг гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаан тухай юhэдэхи гол ёhоной текст нэгэдэхи комиссиин (Европодохи аюулгүй байдалай асуудалнуудаар) хүдэлмэришэ зургаанууд зүбшэн хэлсэжэ байна.

Удаан болзорой хэлсээнэй үндэhөөр худалдаа наймаа хүгжөөхын тула хоёр ба олон талын правительстванууд хоорондын болон бусад хэлсээнүүдэй удха шанар тухай текст хоёрдохи комисси (экономикын, эрдэм, техникын, оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалгын талаар харилсаанай асуудалнуудаар) дээрэ зохёогдожо, бүридэлдэ абтаа.

Гурбадахи комисси (гуманитарна ба бусад hалбаринуудтахи харилсаанай асуудалнуудаар) хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлhээр.

Зүблэхэ зүйлэй дүрбэдэхи асуудалаар — зүблөөнэй hүүлээр Европодо аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо хүгжөөхэ талаар энэ хуралдаанда хабаадаhан гүрэнүүдэй саашадаа бэелүүлхэ хэмжээнүүд тухай асуудалаар хүдэлмэриин тусхай бүлэгэй заседанинууд болобо.

ЛИМЭ

Перугай президентын пресс-конференци

США-гай гүрэнэй секретариин хабаадалгатайгаар американ гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөе хойшолуулха гэhэн Аргентинын правительствын шиидхэбэриие Перугай президент Хуан Веласко Альварадо шууд сэхээр дэмжэбэ. Энэ зүблөөн байгша оной март hapaдa Буэнос-Айрес хотодо зарлагдаха ёhотой байгаа.

Эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ тэрэ үгэ хэлэхэдээ, түбиннгөө асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула США-гай хабаадалгагүйгөөр Латиин Америкын оронуудай уулзалга эмхидхэхэ шухала гэжэ мэдүүлээ.

Худалдаа наймаан тухай хуулида хашалта харшалалта хэхэ тухай гуримуудые США-гай конгресс hаяхан hайшаагаа hэн. Энээниие Перугай президент эрид буруушааба.

Арад зоной экономическа байдал hайжаруулхын тула социально-экономическа революционно хубилалтануудые хэхэ түсэбүүдээ Перугай правительство залан сэхээр бэелүүлжэ байна гээд Хуан Веласко Альварадо тэмдэглээ. Перугай революциие ороной олониитэ үргэнөөр дэмжэнэ гэжэ президент мэдүүлhэн байха юм.

БАНГКОК

Ниислэл хото шадар байлдаанууд үргэлжэлhөөр

ТАСС

Пномпеньhээ оройдоол километр хахадай газарта шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлhөөр.

Ниислэлhээ хэдэн зуугаад метр хажуугаарнь урдадаг Меконг мүрэнэй зүүн бэедэхи бэхилэлгээ барижа байhан Камбоджын патриодууд Лон Нолой сэрэгүүдэй добтолгонуудта шанга харюу сохилто хэбэ. Ехэ буугаар, вертоледуудаар дэмжэгдээшье haa, Пномпениин подразделенинүүд хоёр часай турша соо болоhон байлдаанай үеэр ехэ гарза хохидолдо орожо, сухарихa баатай болоо.

Сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй ракетчигүүд ниислэлэй Почентонг гэжэ аэропортые буудаhан байна. Тиихэдэ самолетуудай ниидэхэ, бууха талмай hандаагдаhан байха юм. Лон Нолой агаарай-десантна бригадын аэропорт шадархи штабые ракетчигүүд буудажа hалгааба.

БЕЛГРАД

КОНФЕРЕНЦИ НЭЭГДЭЭ

ТАСС

Европодохи харилсаа холбооной ба аюулгүй байдалай асуудалнуудаар парламентнууд хоорондын хоёрдохи конференци январиин 31-дэ эндэ нээгдэбэ. Европын 25 гүрэнэй, мүн США-гай, Канадын парламентнуудай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана. Европоhoo гадуурхи хэдэ хэдэн оронуудай парламентаринар, мүн ООН-ой, ЮНЕСКО-гой ба уласхоорондын бусад хэдэ хэдэн эмхинүүдэй түлөөлэгшэд адаглагшад боложо, конференцидэ хабаадалсана.

ХАНОЙ

ШУХАЛА УШАР

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикые Советскэ Союзай, аха дүү бусад социалис оронуудай 25 жэлэй урда тээ мэдэржэ, тэрээнтэй дипломатическа харилсаа тогтооhониинь манай арадай политическэ байдалда шухала удха шанартай хэрэг боложо, революцияа үргэлжэлүүлхээр бидэниие зоригжуулhан, уласхоорондын оршом соо ДРВ-гэй нэрэ хүндые бэхижүүлhэн байна гээд ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Зуй Чинь мэдүүлбэ. Хоёр ороной хоорондо дипломатическа харилсаанай тогтоогдоhoop 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ДРВ-дэхи СССР-эй посольствын эмхидхэhэн уулзалга дээрэ тэрэ үгэ хэлээ.

Вьетнам арад дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис орон — Совет Социалис Республиканудай Союзда дуратай байжа. Ленинние, Агууехэ Октябриин социалис революциие хододоо хүндэлдэг юм. Манай революционно хэрэгтэ КПСС-эй, Совет правительствын, совет арадай хододоо туhа хүргэдэг туладань баяр баясхалан хүргэнэбди гэжэ Нгуен Зуй Чинь тэмдэглээ.

БОНН

Дюссельдорфдо уулзалга болобо

ТАСС

Европын капиталис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай 1974 оной январь hарада Брюссельдэ болоhон конференци дээрэ абтаhан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ үеэр Франциин, Италиин, Испаниин, Турциин, ФРГ-гай Коммунис партинуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга Дюссельдорфдо болобо.

«Капиталис оронуудай автомобильна промышленностиин доройтон уналга, хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл ба Коммунис партинуудай хараа бодол» гэhэн темээр Европын капиталис оронуудай Коммунис партинуудай уласхоорондын уулзалгада бэлэдхэл хэхэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ гээд «Унзере цайт» газетэ мэдээсэнэ.

ПАРИЖ

Н. Гольдманой мэдүүлгэ

ТАСС

Еврейнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессэй президент Н. Гольдман Иерусалимда үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Израилиин-Арабуудай хёмороо зүришэлдөөе бүхы дээрэнь гуримшуулха зорилготойгоор эбэй конференци Женевэдэ зарлахые хуулитаар эрилгэ табихыень Израилиин правительствые урлалаа. Энэ хёмороо зүришэлдөөе шата шатаарнь гуримшуулан шиидхэхэ тухай Холбоото Штадуудай дурадхаhан арга дайн байлдаа hүжэрөөхэ байна гээд Н. Гольдман тоолоно. Гансал Женевэдэхи конференци амгалан байдал нэргээжэ шадаха.

РЕВОЛЮЦИИН АША ТУҺАДА

Вьетнамай Ажалшадай партиин (урдань Индохитадай Коммунис парти гэжэ нэрлэгдэдэг байhан) эмхидхэгдэн байгуулагдаhaар 45 жэлэй ойе вьетнам арад 1975 оной февралиин 3-да тэмдэглэхэнь.

...Ханойн түбэй районой үхибүүд Чан Фугай нэрэмжэтэ hургуулида үглөөгүүр бүхэндэ ошодог юм. ДРВ-гэй ниислэл хотодо, хэмжээгээрээ республикын хоёрдохи хото — Хайфондо Чан Фугай нэрэмжэтэ үйлсэнүүд бии, тэрэнэй нэрэмжэтэ кооперативуудай поли дээгүүр таряашад ажалладаг байна. Хэдэ хэдэн фабрика, заводуудта тэрэнэй нэрэ олгогдонхой. Чан Фу — революциин түлөө, ороной сүлөөтэ ба бэеэ даахан байдалай түлөө тэмсэлшэ, Индохитадай Коммунис партиие эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн, эрэлхэг зоригой hүлдэ болоhон хүн.

Чан Фу 1904 оной майн 1-дэ Хатинь гэжэ хадалиг провинцида, мэдээжэ вьетнам литераторай бүлэдэ түрэhэн байгаа. Тэрэнэй эсэгэ Эхэ орондоо дуратай, арад зоной ажалые хүндэлдэг байhанаа зохёолнууд соогоо уран хурсаар бэшэдэг hэн. Вьетнамда, мүн хүршэ оронуудта галзууран дошхоржо байhан Франциин колониальна засаг захиргаание тэрэ элишэлэн харуулдаг бэлэй. Чан Фуе хүмүүжүүлгэдэ эдэ бүгэдэ нүлөөлhэн байха юм. Тэрэнэй зан ябадалай хүгжэн хүмүүжэлгэдэ Хатинь провинци, элитэ мэдээжэ олон революционернүүдэй, Вьетнамай бэеэ даахан байдалай түлөө тэмсэлшэдэй эхэ нютаг — хүршэ Нгеан провинцида хабаатай революционно байдал шухала үүргэ дүүргэhэн юм. Вьетнамай революциин вождь Хо Ши Мин, Индохитадай Коммунис партиин генеральна секретарьнарай нэгэн — Ле Хонг Фонг Нгеанда түрэhэн байгаа. Вьетнамдахи түрүүшын Соведүүд 1930 ондо Хатиньда, Нгеанда бии болоо hэн.

18-тай ябахадаа Чан Фу Нгеан провинциин түб — Винь хотодохи гансахан hургуулиин багша болобо. Тиихэ үедэ Винь революционно үзэл бодолто пролетариадай ехэ отрядтай Вьетнамай промышленна ехэ хото гэжэ тоологдодог байhан. Залуу багшын хүдэлмэришэдэй дунда ходо ябахыень хаража болохоор байгаа. Эдэнэй ажаллаха арга боломжын, ажаhуудалай ямар байhaap hонирходог, митингнүүдтэ хабаадалсадаг, салин хүлhынь дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин саг хороохо эрилтэтэй тогтоолнуудай проектнүүдые бэлдэлсэдэг байгаа.

Эрхим мэдэрэлтэй марксист-ленинец, Вьетнамай хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй мэдээжэ вождь Хо Ши Минтэй Чан Фу 1926 ондо анха түрүүн уулзажа, хөөрэлдэhэн байха. Хо Ши Минэй зүбшэлөөр коммунис залуушуулай холбоондо орожо, революционерэй, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшын бэрхэшээлтэй зам hунгаи шэлээ hэн. Гэбэшье энэ агууехэ хэрэгтэ эрдэм мэргэжэл, марксистско-ленинскэ hургаал зайлашагүй шухала байгаа бшуу. Тиимэhээ Чан Фу Советскэ Союзда эльгээгдэжэ, Зүүн зүгэй оронуудай ажалшадай коммунис университедтэ hурахаяа ороhон юм.

Хорёод онуудай hүүлдэ — гушаад онуудай эхеэр дэлхэйн капиталис оронууд экономическа хүшэр бэрхэшээлтэй байдалда ороод байгаа. Тиимэ бэрхэшээл түбэгүүдhээ гарахые оролдон, өөhэдын колонинуудые хайрагамгүйгөөр дарлажа мүлжэжэ байба. Энэ үеэр Вьетнам илангаяа хүшэр байдалда ороо hэн. Олон мянган таряашад, ремесленнигүүд бүри үгытэй ядуу байдалтай боложо байгаа. Хүдэлмэришэдэй гурбанай нэгэ хубинь фабрика, заводуудhaa гаргагдаа бэлэй. Хүдэлмэришэдэй демонстрацида хабаадагшадые француз сэрэгүүд буудабэ. Социальна үнэн зүб байдалай, национальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлшэдтэ эсэргүү хашалта харшалалтаяа колонизаторнууд үргэдхөө.

1930 он болотор Коммунис гурбан парти эндэ бии байhан. Эгээл тиимэhээ таhapхай, эб зегүй байhан дээрэhээ Вьетнамай пролетариат колонизаторнуудта, нютагай буржуазида эсэргүүгээр тэмсэхэдээ, амжалта туйладаггүй hэн.

...Чан Фу Москвадахи Зүүн зүгэй оронуудай ажалшадай коммунис университет hайнаар дүүргээд, Эхэ орондоо бусажа, революционно тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оробо. Тэрэ газетэнүүдые хэблэдэг, хүдэлмэришэнэй урда үгэ хэлэдэг, Агууехэ Октябриин социалис революциин дүй дүршэл тухай эдэнэртэ хөөрэдэг байгаа.

Вьетнамай коммунис хүсэнүүдые нэгэдэмэл парти болгожо, нэгэдүүлхын тула ороной Коммунис элдэб партинуудhaa делегадуудые коминтерной түлөөлэгшэ байhан Хо Ши Мин 1930 оной февралиин 3-да Гонконгдо урин зарлаа hэн. Энэнь Индохитадай Коммунис партиин, мүнөө Вьетнамай Ажалшадай партиин мүндэлhэн үдэр болоно.

Удха шанарайнгаа талаар Гонконгын конференци съездтэй адли юм. Юhэн хүнhөө, эдэнэй дунда Чан Фу гэгшэhээ бүридэhэн Саг зуурын Центральна Комитет тус конференци дээрэ hунгагдаhан байгаа.

Энэ үе соо Чан Фу Ханой, Хайфон, Винь, Сайгон хотонуудаар ябажа, хүдэлмэришэдэй демонстрацинуудта хабаадаhан, суглаануудые үнгэргэhэн, партийна үүрнүүдые эмхидхэhэн байна. Саг зуурын ЦК-гай зүблөөн 1930 ондо Ханой хотодо болобо. Эндэ Чан Фу Коммунис партиин генеральна секретаряар hунгагдаа hэн. Партиин программын проект бэшэхыень ЦК тэрээндэ даалгаhан юм.

Тиихэдэ Чан Фу 26-тай боложо ябаа. Чан Фу хэдэн hарын турша соо үргэhэ нойргүйгөөр, амарангүй, үлэсхэлэн хооhoop хүдэлжэ, партиин программын проект бэлдэбэ. Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи пленум 1930 оной октябрь hарада Сайгондо болоходоо, партиин энэ документые hайшаан абаhан байна. «Чан Фугай политическэ тезисүүд» гэжэ нэрлэгдэн, тэрэ Вьетнамай революционно хүдэлөөнэй түүхэдэ ороhон юм. Гараар бэшэгдэhэн политическэ тезисүүд Ханойдохи Чан Фугай музей соо хадагалагдажа байдаг. «Агууехэ Октябриин социалис революциин илаhанай hүүлээр Вьетнамай революци дэлхэйн пролетарска революциин гол хубинь болоо» гэжэ тэрээн дээрэ бэшэгдэнхэй. Вьетнамай коммунистнуудай революционно тэмсэлэй замууд партиин энэ шухала документ дотор заагдаhан байна.

1931 оной апрель hарада Чан Фу Франциин харуулаар баригдажа тушаагдаба. Түрмын захиргаан тэрэниие газар доро ганса хүнэй байдаг камера соо хооhoop байлгаа hэн. «Хуулита засаг захиргаанай» урда гэмээ мэдэрхыень Чан Фуе баадхаhан байгаа. Теэд эдэнэр Чан Фугай зоригыень мохоожо шадаагүй. Уушханай ханяадатай боложо, хүндөөр үбшэлэн, 1931 оной сентябриин 6-да вьетнам патриот наhа бараа hэн. Нүхэдтөө хандажа, Чан Фугай хэлэhэн гэрээд үгэ инмэ байгаа: «Илаха хүсэл эрмэлзэлтэй ябагты!»

В. БУРБУЛИС,
ТАСС-ай корр.

Ханой.

ДРВ. Хатай гэжэ провинцидахи машина бүтээлгын завод Ханойн механическа заводтой хамта нэгэ голтой «Лотос-12» трактор бүтээн гаргана. Энэ орёо бэшэ машина республика дотороо суутай болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хайхынг провинциин Хунган гэжэ кооперативта «Лотосууд» хүдэлгэгдэнэ.

ВИА — ТАСС-ай фото.

Саяанһаа Витим хүрэтэр

ЗАВОДОЙ МУЗЕИ СОО

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй музей соо Россида 1905 — 1907 онуудта болоһон революциин 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан стенд нээгдэбэ. Музейдэ суглуулагдаһан экспонадуудай дээгүүр «1905 ондо «генеральна репетициин» хэгдээгүй һаань, 1917 оной Октябриин революци илалта туйлажа шадахагүй бэлэй», — гэжэ В. И. Ленинэй онсолон тэмдэглэһэн үгэнүүдэй аржыса бэшэгдэнхэй байхань харагдана.

Эндэ суглуулагдаһан экспонадуудай дунда мэдээжэ уран зураашад П. С. Вершигоровой «Хаанай зарлиг, заабаряар», Г. Н. Савицкиин «Бүхэтэр хүүргэ шадар болоһон тулалдаан», мүн мэдэгдээгүй уран зураашын «Дээдэ-Үдын хүдэлмэришэдтэ буу зэбсэг үгэлгэ» гэһэн буулгабаринууд музейдэ орогшодой анхарал татана.

Музейдэ табигдаһан фото-зурагуудай дунда хаанта засагай удамаршадай захиралтаар саазалуулагдаһан А. А. Гольдсобель, А. А. Гордеев, Н. Г. Шульц, Н. А. Милютинский, М. А. Медведников гэгшэдэй буулгажа абаһан дүрэ зурагууд. витринэдэ табяатай байһан документнүүд тэрэ үеын хатуу шанга байдал, хүдэлмэришэн таряашадай хэһэн тэмсэл тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэнэ. Экспонадуудай дунда Г. А. Васильевай «Үнгэрһэн революциин түүхэһээ» гэһэн ном, «Дээдэ-Үдын хуудаһан» гэһэн газетэ тэрэ үедэ болоһон революци тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Фото-зурагуудай дунда революцида эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан, ударидаһан мүхэшэгүй зоригтой революционернүүд М. В. Фрунзе, В. М. Серов, П. П. Постышев, И. В. Бабушкин гэгшэдэй зурагууд табяатай.

В. КРЫЛОВ.

ҺУРАГШАДЫЕ БАЯСУУЛАА

Республикын ниислэл Улаан-Үдэ хотын Октябрьска райондо «Арадуудай хани барисаан» гэһэн университет эмхидхэгдэһэн юм. Тусхай дунда һургуулинуудай, техническэ мэргэжэл олгохо училищинуудай һурагшад, мүн районой дунда һургуулинуудай ахамад классуудай һурагшад энэ университедтэ һуралсадаг байна. Нарин сэмбын комбинадай «Текстильщик» гэжэ соёлой ордондо университедэй хэшээлнүүд үнгэргэгдэнэ.

Һаяхан энэ университедтэ һонирхолтой уулзалга болоо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай ветеранууд — отставкын подполковник А. И. Башухаев, медицинын училищиин багша В. И. Хмелева, пенсионер И. И. Иванов, Зүүн Сибириин культурын институдай профессор, түүхын эрдэмэй доктор Б. Б. Батуев гэгшэд һурагшадта айлшалһан байна. Дайнда хабаадалсаһан эдэ нүхэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн тухай, манай ороной ниислэл Москва хотые хамгаалалга тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ, һурагшадые баясуулаа.

Манай корр.

МАНАЙХИД МАХАЧКАЛА ОШОХО

Студентнэрэй XII наадануудай тоосоондо дүрэ буляалдаата барилдаагаар хүдөө ажахын дээдэ һургуулинуудай дунда Россин Федерациин түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн 3 үдэрэй туршада Буряадай хүдөө ажахын институдай спортын, актова залнууд соо боложо дүүрэбэ.

РСФСР-эй хүдөө ажахын 18 дээдэ һургуулиин 150-яад барилдаашан энэ ехэ наадан да хабаадажа, командаараа илалта туйлаад, Россин Федерациин Хүдөө ажахын министерствын кубогта хүртэхын түлөө, мүн РСФСР-эй чемпионууд болохын түлөө мүрысэжэ ,хаба шадалаа, дүршэл шадабаряа харуулһан байха юм.

Түгэсхэлэй уулзалганууд уржадэр боложо, суглараг-шадые ехэтэ һонирхуулаа. Примориин хүдөө ажахын институдай барилдаашан, спортын мастерта кандидат Г. Соколов Пермь хотоһоо ерэһэн К. Кариевтай ковёр дээрэ түрүүлэн гаража барилдаба. Энэ болотор ялын очкогүй ябаһан Кариевай эдэбхигүй һулаар барилдажа. мүрысөөнһөө гаргагдахадань, Соколов манай спортсмен С. Самбуевтай һүүлшын уулзалгада барилдаха болобо. Эндэ Сергей добтоло добтолһоор нүгөөдэеэ тухашаруулан, 2, 15 минута соо илажа. чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

52 килограммай шэгнүүртэ СССР-эй спортын мастер, 1974 оной РСФСР-эй чемпион Хазиб Гараевтай тэнсэхэ хүн олдоогүй. Эндэ Николай Чагдуров — хоёрдохи, М. Халилуллин (Горький) гурбадахи һуурида гараа.

Удаадахи шэгнүүртэ Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Гармажап Цыренов илалта туйлаа. Спортын мастерта кандидат С. Засеев (Пермь) шангай хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Хүнгэн шэгнүүртэнэй дундаһаа Буряадай спортын ветеран, манай хүдөө ажахын институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрые даагша В. В. Баймеев шалгарба.

Манай командын түлөөлэгшэ, спортын мастерта кандидат Сергей Хахалов тухай дурдангүй байхын аргагүй. Тэрэ гурбан үдэрэй турша соо хэдэн удаа ковёр дээрэ гаража барилдахадаа, нүгөөдүүлээ тогтоон торгонгүй диилэжэ, нэгэдэхи һуурида гараха ёһоороол гараа.

Хүндэ шэгнүүртэнэй ковёр дээрэ гарахыень суглараг-шад урма баяртайгаар, һонирхолтойгоор хүлеэдэг гээшэ. Тиин Буряадай хүдөө ажахын институдай агрономическа факультедэй 3-дахи курсын студент, спортын мастер Илья Гармаев энэ үдэр Москвадахи Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын академиин түлөөлэгшэ А. Калининие, мүн Калинин хотын нэгэдэхи разрядтай спортсмен В. Кудряшовые бэлэхэнээр илажа, бүхэ барилдаанда дуратайшуулые угаа ехээр баярлуулһан байна.

Тиихэдэ спортын мастер Р. Хасанов (Казань), Пермиин хүдөө ажахын институдай студент В. Матросов, спортын мастер Г. Махутов (БурАССР). Красноярскһаа ерэһэн В. Кожуховский гэгшэд мүн лэ чемпионууд болобо.

Шанга тэмсэлэй дүн гаргахадань, 276 очкотой Буряадай хүдөө ажахын институдай барилдаашад Россин Федерациин чемпионууд боложо, РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын кубогаар шагнагдаа. Пермиин (230 очкотой), Казаниин (178 очкотой), Эрхүүгэй (172 очкотой) хүдөө ажахын институдуудай суглуулагдамал команданууд удаадахи һууринуудта гаража, хүдөө ажахын дээдэ һургуулинуудай дунда СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэ олоо. Энэ ехэ наадан байгша оной март һарын 10—14-дэ Махачкалада үнгэргэгдэхэ юм. Түрүүшын дүрбэн һуури эзэлһэн барилдаашад тиишэ ошохо байна.

— Мүрысөөн эмхитэй һайнаар үнгэрбэ. Барилдаашадай онол аргын, дүй дүршэлэй жэгдэ бэшэшье һаань. РСФСР-эй хүдөө ажахын институдуудай барилдаашадай дүршэл шадабариин ургажа байһые элирхэйлэн гэршэлбэ. Спортын мастернууд Гараев, Хасанов, Баймеев, Гармаев гэгшэд бар хүсэтэй, һайн техникэтэй байһанаа харуулаа, — гэжэ мүрысөөнэй ахамад судья — Бүхэсоюзна категориин судья, РСФСР-эй «Урожай» ДСО-гой барилдаашадай ахалагша тренер А. Ш. Шайхутдинов хэлэнэ.

Илагшадта жетонууд, I шатын дипломууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: чемпионууд болоһон манай спортсменүүд (зүүн гарһаа) — С. Самбуев, В. Баймеев. Г. Цыренов, С. Хахалов, Г. Махутов, И. Гармаев; барилдаанай үе; мүрысөөнэй эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ — Буряадай хүдөө ажахын институдай ректор К. Д. Миронов илаһан командын капитан В. Баймеевтэ РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын кубок барюулжа байна.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

ЭРХИМ ДҮН

Улаан-Үдын «Дружба» кинотеатрай коллектив ажалдаа һайн дүнгүүдые туйлан, 1975 ониие угтаа һэн.

Тус кинотеатрай коллектив хотын «Прогресс» кинотеатрай коллективтэй социалис мүрысөөндэ хабаяа туршадаг. Үнгэрһэн жэлэй 4-дэхи кварталда энэ коллектив мүхоөгоо үгтэбэшье, харин жэлэй эсэсэй дүнгөөр мүрысэгшэдөө холо ахиһан байха юм. Тиин олзо оруулха жэлэйнгээ түсэб декабрь һарын түрүүшын арбан хоног соо сүм дүүргэжэ шадаа.

1974 оной хугасаа соо «Дружбын» коллектив 1,5 миллион хүндэ кино харуулаа. Тэрэшэлэн тон олон лекци, хөөрэлдөө, уулзалгануудые үнгэргөө.

Кинотеатрай хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа У. М. Давыдовагай халаан энэ үе соо онсо шалгараа. Тиин 20 мянган билет түсэбһөө үлүү худалдаһан байна.

Игэжэ коллектив соогоо социалис мүрысөөнэй эршые үдэр, һара, квартал бүхэндэ шангадхаһан энэ халаанай хүдэлмэрилэгшэд зориһондоо хүрэжэ шадаа.

В. ТОКТОХОЕВА.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Түгэсхэлэй жэлэй зорилгонууд» — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой, Онохойн совхозой овощ ургуулагшадай. Бэшүүрэй аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй социалис уялганууд. КПСС-эй обкомдо. «Республикымнай нэгэ үдэр»—суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Хүдөөгэй барилгын проектнүүдтэй дайралдадаг һаад ушарнууд» — А Загузинай статья. «Сагай үнэ сэн» — М. Хензыхеновэй статья. «Амжалтын зам» —И. Кузнецовой корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. «Багульник».

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Февраль һарада — республикын экрануудта». «Уран зурааша-пропагандист» — фото-мэдээсэл. Хилын саанаһаа абтаһан тобшо мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05 — **Үнгэтэ.** «Колокольчик» гэжэ театр. 10.20 — Үхибүүдтэ зорюулагдажа, «Мандат» гэжэ уран һайханай фильм харуулагдаха. 11.40 — Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Эхэнэрнүүд. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 12.40 — Техническэ забһарлалга. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 Хүгжэмтэ киоск. 14.30 — **Үнгэтэ.** «Киногоор аяншалагшадай клуб». 15.30 — Уласхоорондын һонин. 16.00 — «Семнадцать мгновений весны»—телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (6-дахи, 7-дохи серинүүд). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — **Үнгэтэ.** «Манай адрес — Советскэ Союз». 20.00 — Техническэ забһарлалга. 20.10 — «Сэрэгэй жэлнүүдэй дурасхаал». «Ленинградская симфония» — уран һайханай фильм. 21.45 — Үнгэтэ. «Селигер — любовь моя и тревога». 22.00 — **Үнгэтэ.** Фигурна һолжоролгоор Европын чемпионат. Мэргэжэл шадабаряа харуулалга. Даниһаа дамжуулга хэгдэхэ. 00.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 01.00 — **Үнгэтэ.** Концерт. 01.15 — Техническэ забһарлалга. 01,25 — **Үнгэтэ.** Бүмбэгэтэй хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финляндиин, СССР-эй суглуулагдамал командануд наадаха (2-дохи тайм). Финляндиһаа дамжуулга хэгдэхэ.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
11.40 — «Десять лет спустя, или надежды и тревоги 10 «А». 12.30 — «Всадники революции» — уран һайханай фильм. 14.05 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 3-һаа 9 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05 — Документальна фильмүүдэй программа. 10.45 — «Байгаалитай танилсанабди». 11.05 — «Колокольчик» — театр **(үнгэтэ).** 11.20 — «Уолт Уитмен». Литератураар һуралсалай дамжуулга. 12.05— «Шамда, эдир наһан!». 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — Москвагай залуушуулай ба студентнүүдэй хоорой концерт. 13.40 — «Эжын һургуули». 14.10 — «Давид Гурамишвили» — уран һайханай фильм. 15.30 — «Баледтэ дуратай шуулда» **(үнгэтэ).** 16.00 — «Табан жэлэй түсэбые — болзорһоонь урид». 16.45 — «Холо, ойрын дуун» **(үнгэтэ).** 17.20 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай фильм. (8-дахи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Үхибүүдтэ. «Принкиндельын онтохонууд». 19.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 19.50 — «Мүрысөөн — олонинтын зохёон байгуулхы ажал». 20.20 — «Үбэлэй яармаг» — фильм-концерт. 20.50 — Соносхолнууд.

«Орбита». 21.00 — «Баледтэ дуратайшуулда» **(үнгэтэ).** 21.30 — «Табан жэлэй түсэбые — болзорһоонь урид!». Архангельска областиин ажалшад мүрысэнэ. КПСС-эй Архангельска обкомой нэгэдэхи секретарь Б. В. Попов дамжуулгада хабаадалсаха. 22.15 — «Холо, ойрын дуун» **(үнгэтэ).** 22.50 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай фильм (8-дахи сери). 24.00— «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Олимпиин наадананай урда тээхи недели». Санаар урилдаан. Эстафетэ. Австриһаа дамжуулга. 01.10 — 01.20 — Забһарлалга. 01.20 — «Давид Гурамишвили» — уран һайханай фильм. 02.40 — М. Глинкын нэрэмжэтэ квартет наадаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ. 18.35 — Һурагшадта — «Шинии номой хуудаһануудаар».

«Орбита». 19.00 — 19.10 — Забһарлалга. 19.10 — «Эжын һургуули». 19.40 — «Давид Гурамишвили» — уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 21.00 — «Буряадай оперын театрай солистнууд дуулана. А. Жмурова. 21.30 — «Круг» — уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05— Үхибүүдтэ. «Газар дайда дуугаар гэрэлтэнэ», фильм-концерт. 18.45 — Телевизионно һонин. 19.05 — «1975 оной уран шүлэг» — семинар. 19.35 — Бурхан шажанда эсэргүү темээр хөөрэлдөөн (буряадаар). 19.50 — «Факел». Агуу Илалтын 30 жэлэй ойдо дайнай үеын дуунуудай концерт. 20.40— «Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 20.55 — «Танай бэшэгүүдээр». «Хлеб наш, твой и мой». 21.25 — Соносхолнууд. 21.30 — «Атлантика» — телевизионно зүжэг (1—2-дохи хубн).

СРЕДА, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05 — Документальна фильмүүдэй программа **(үнгэтэ).** 10.45 — «Аха дүү социалис оронуудай хани барисаан». Венгриин Арадай Республика. 11.15 — Моодо тухай һанамжанууд. Эрдэм тараалгын фильм **(үнгэтэ).** 11.25— «Таабаринууд ба тайлбаринууд» **(үнгэтэ).** 11.40 — А. Фадеевэй «Разгром» гэһэн роман. Литератураар һуралсалай дамжуулга. 12.10— «Уран гартан» гэһэн дамжуулга» **(үнгэтэ).** 12.40 — 12.50 — Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — Ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт **(үнгэтэ).** 13.40 — «Юһэдэхи студи» **(үнгэтэ).** 14.40 — Спортын һонин. 16.00 — «Мүнөөнэй эрдэм наука **(үнгэтэ).** 16.30 — «Манай заахан цирк». Венгриһээ дамжуулга. 17.10 — «Семнадцать мгновений весны»— телевизионно уран һайханай фильм (9-дэхи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Талын галнууд» — телевизионно журнал (буряадаар). 19.30 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.50 — «Юһэдэхи студи». Валентин Зорин дамжуулга хэхэ. 20.50 — Спортын һонин. 22.10 — «Мүнөөнэй эрдэм наука» **(үнгэтэ).** 22.40 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай фильм (9-дэхи сери). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — Олондо мэдээжэ классическа хүгжэмэй концерт **(үнгэтэ).** Польшоһоо дамжуулга. 01.00 — 01.10 — Забһарлалга. 01.10 — «Агаарай долгин дээрэ «Залуу наһан». «Өөрыгөө турша» гэһэн дамжуулга. 02.50 — «Яворовские краски» — документальна фильм **(үнгэтэ).**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 19.00—19.10— Забһарлалга. 19.10 — Ород арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

Улаан-Үдэ. 19.50 — Техническэ мэдээсэлэй һонин. 20.20 — «Экран» — телевизионно суглуулбари. 21.20 — «Тихие берега» гэжэ уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05 — Телевизионно документальна фильмүүдэй программа. 10.45—«Байгаалитай танилсанабди». 11.10—«Ород хэлэн» гэһэн дамжуулга. 11.55 — «Онтохон хүгжэм соо» — «Орленок» телестудиин концертын залһаа дамжуулга. 12.40—12.50— Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00—Ч. Айтматовай «Түрүүшын багша» гэһэн зохёолые уншалга **(үнгэтэ).** 13.40 — «Шатарай һургуули». 14.10 — «Михаил Сливоцкий дуулаха» **(үнгэтэ).** 14.40—Агаарай долгин дээрэ «Залуу наһан». «Өөрыгөө турша» гэһэн дамжуулга. 16.20 — Олон түмэнэй ленинскэ университет. 16.50— Классическа хүгжэмэй концерт. 17.20 — «Семнадцать мгновений весны»—телевизионно уран һайханай фильм (10-дахи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00 —Телевизионно һонин. 19.20 — Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга.

«Орбита». 19.40 — «Михаил Сливоцкий дуулаха» **(үнгэтэ).** 20.10 — Агаарай долгин дээрэ «Залуу наһан». «Өөрыгөө турша» — гэһэн дамжуулга. 21.50 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». «СЭВ. Харилсан ажаллалгын шатанууд». СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко дамжуулгада хабаадалсаха. 22.20—Классическа хүгжэмэй концерт **(үнгэтэ).** 22.50 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай фильм (10-дахи сери). 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.30 — «Таанарта манай дуун ба хатар». **(үнгэтэ).** 00.55—01.05—Забһарлалга. 01.05 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Химик» (Воскресенск). 02.45—Классическа хүгжэмэй концерт **(үнгэтэ).**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ. 18.00 —Спортын дамжуулга.

«Орбита». 19.00 —19.10 — Забһарлалга. 19.10 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 19.40 — Үхибүүдэй хүгжэмэй һургуулиин концерт. 20.20 — «Портреты в отблесках огня» — телевизионно фильм. 20.50 — «Эб найрамдал тухай совет хүнүүдэй һанамжа». 21.20 — «Экран дээрэ —Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн». «Отец солдата» — уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 7.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05 —«Товарищ Тольятти» гэжэ телевизионно документальна фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха. 10.35—А. Серафимович. «Железный поток» — һуралсалай уран зохёолой дамжуулга. 11.20—«Веселые нотки» — гэһэн дамжуулга. 11.35 — «Түрэл орон доторнай». Украинын ССР. 12.05 — «Морозный узор» — мультфильм **(үнгэтэ).** 12.10 — «Прожектор» гэжэ Соёлой ордонгой үхибүүдэй хореографическа коллективэй концерт **(үнгэтэ).** 12.40—12.50 —Забһарлалга. 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — Литературна зохёолнуудаар табигдаһан кино. «Человек в футляре» гэһэн уран һайханай фильм. 14.20 — «Социализм байдал» **(үнгэтэ).** 14.50— Хоккейгээр СССР-эй чемпионат ЦСКА — «Химик» (Воскресенск). (3-дахи үе). 15.30— Хариин гүрэнэй артистнуудэй эстрадын концерт. 16.45 — «Хүн ба хуули». 17.25 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран һайханай фильм (11-дэхи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.00— Телевизионно һонин. 19.20 — «Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Агуухэ баатаршалга» гэһэн дамжуулга. 19.40 — «Мүрысөөн — олониитын зохёон байгуулхы ажал». 20.10— «Вступление» — телевизионно очерк.

«Орбита». 20.30 — «Социализм байдал (үнгэтэ).** 21.00—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат ЦСКА — «Химик» (Воскресенск) 3-дахи үе **(үнгэтэ).** 21.40—Хариин гүрэнэй артистнуудай эстрадна концерт **(үнгэтэ).** 22.55 — «Семнадцать мгновений весны»—телевизионно уран һайханай фильм (11-дэхи сери). 24.00 — «Время» —мэдээсэлэй программа. 00.35—00.45—Забһарлалга. 00.45—Харнин гүрэнэй артистнуудай эстрадна концерт **(үнгэтэ).** 02.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Крылья Советов» 3-дахи үе **(үнгэтэ).** 02.45 — Армениин гүрэнэй эстрадын оркестр наадаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ. 18.30 — «Факел»—комсомолой ажабайдал.

«Орбита» 19.00—19.10— Забһарлалга. 19.10 —Литературна зохёолнуудаар табигдаһан кино. «Человек в футляре» гэһэн уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 20.30—«Хүгжэм» — телевизионно суглуулбари. 21.15—«Звезды в ночи» — уран һайханай фильм.

СУББОТО, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05 — Үхибүүдтэ—«Золотой ключик» — уран һайханай фильм. 11.25—Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Динамо» (М)— «Крылья Советов» (3-дахи үе). 12.10—«Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 12.40—12.50 —Забһарлалга. 12.50 - - Һүүлэй һонин. 13.00 — «АБВГД-ейка» **(үнгэтэ).** 13.30—«Ан амитадай ажабайдал» **(үнгэтэ).** 15.00 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм тараалгын программа. 15.30—« Үглөөнэй почто»— хүгжэмтэ программа **(үнгэтэ).** 16.00 — Мульт-фильмнүүдэй программа **(үнгэтэ).** 16.30—«Элитэ мэдээжэ совет дирижернууд». РСФСР-эй арадай артист Геннадий Рождественский. 17.20 — «Семнадцать мгновений весны» —телевизионно уран һайханай фильм (12-дохи сери). 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00—19.10—Забһарлалга. 19.10 —«Ан амитадай ажабайдал» **(үнгэтэ).** 20.40—«Уран зураашад тухай хөөрөөн». С. Г. Бродский. 21.10—«Хүгжэмэй литэ». 21.40 — «Сказки об Италии». М. Горький, уран зохёолой уншалга **(үнгэтэ).** 22.10—«Мартагдашагүй киногой лентэнүүд»—«Подруги»—уран һайханай фильм. 24.00—«Время» —мэдээсэлэй программа. 00.30— 00.40—Забһарлалга. 00.40 — Совет дуунуудта СССР-эй композиторнуудай холбооной пленум.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ. 13.30—«Человек на своем месте»—уран һайханай фильм. 15.05 — «Мастернуудай дуэт» гэһэн дамжуулга. 15.35 — «О времени и о себе»—телевизионно фильм. 16.00— концерт.

ВОСКРЕСЕНИ, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита». 10.05— «Дайнай жэлнүүдэй дурасхаалда». «Хроника пикирующего бомбардировщика»—уран һайханай фильм. 11.20 — А. Н. Некрасов «Коробейники» — фильм-концерт түрүүшынхеэ харуулагдаха, **(үнгэтэ).** 12.05—«Олимпиадын урда тээхи недели Биатлон, Австриһаа дамжуулга. 12.40—12.50 — Забһарлалга. 12.50— Һүүлэй һонин. 13.00— «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00— «Хүхюу аяншалга» **(үнгэтэ).** 15.00 — «Хүгжэмтэ киоск» **(үнгэтэ).** 15.30—«Киногоор аяншалагшадай клуб» **(үнгэтэ).** 16.30 —«Уласхоорондын һонин». 17.00—«Циркын тэргэ» —гэһэн мульт-фильм. 17.25—М. Глинкын романснууд» **(үнгэтэ).** 17.45 — Чарли Чаплинай хабаадалгатайгаар «Контролер универмага», «Граф» — гэһэн фильмүүд. 18.30 — «Время»— мэдээсэлэй программа. 19.00—19.10—Забһарлалга. 19.10 — «Игорь Безродный» — телевизионно хүгжэмтэ фильм түрүүшынхеэ харуулагдаха **(үнгэтэ).** 20.05 —«Танай захилаар» — концерт. 21.30—«Двери хлопают!»—телевизионно зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха **(үнгэтэ).** 23.00 — «Москвагай концертын залнуудаар» — шэнжэлэл. 24.00 — «Время»—мэдээсэлэй программа. 00.30 — 00.40—Забһарлалга. 00.40 — Совет дуунай концерт **(үнгэтэ).** 01.25 — Дайнай жэлнүүдэй дурасхаалда. «Хроника пикирующего бомбардировщика» —уран һайханай фильм. 02.40—«Классическа опереттын аринууд. Концерт.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Улаан-Үдэ. 12.00—Спортын һонин. 15.00 — «И на Тихом океане...» — уран һайханай фильм. 16.35 — «Ложки», «Гармонь моя», «Девушка с гармонью», [illegible] — документальна фильмүүд.

СТУДЕНТЫН ДИПЛОМНО ХҮДЭЛМЭРИ

Зүүн Сибириин культурын институтда заочноор һуралсажа ябаһан Людмила Хахалова Чеховэй багахан зүжэгүүдээр дипломно хүдэлмэреэ бэшэһэн юм. Түнхэнэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой соёлой таһагай инспекторээр ажаллажа байһан Людмила Хахалова тэдэ зүжэгүүдээ Хэрэнэй арадай театрта бэлдэжэ, олоной үзэмжэдэ табиба. Тус зүжэгые соёлой байшангай уран зурааша Сергей Налханов, хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин директор Кира Шулунова, Валентина Дуринова гэгшэд шэмэглэн гоёоһон, бэлдэһэн байгаа.

Гол рольнуудта Валентина, Александр Кривогорницевтон, Александр Демин, Вячеслав Михалев болон бусад шадамар бэрхээр наадажа, сугларагшадай зүрхөө һайшаагдаба.

Зүжэгэй һүүлээр Людмила Хахаловагай бэлдэһэн дипломно хүдэлмэри тухай хөөрэлдөөн болоо. Эндэ сугларагшад ерээдүйдэ режиссер болохо Людмилын хүдэлмэри һайшаан магтаһан, мүн эрхим һайн һуралсалаар институтдаа дүүргэ, нютагтаа ерэжэ хүдэлхыень хүсэһэн байна.

Л. ИРИНЦЕЕВ.

Түнхэн.

ХОЛЫН АЯНШАЛГА УРЯАЛНА

Манай ороной ажалшад амаралтынгаа үедэ орон соогуураа аяншалхаһаа гадна, хилын саагуур айлшалдаг болонхой.

Байгша ондо манай республикын ажалшад харнин гүрэнүүдээр аяншалжа, тэдэнэй түүхэтэ газарнуудтай, соёл культуратай, ажабайдалтай танилсаха аргатай.

1975 оной туршада Буряадай АССР-эй 1000 гаран ажалшад хүдэлдэг һалбариингаа профсоюзай бүлэгтэ ороод, холын аяншалгада гараха байна. Жэшээнь, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай нэгэ бүлэг июнь һарада Югослави ошохо болонхой. Мүн эдэнэртэй суг ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэд ошолсохо юм. Үшөө хоёр бүлэг июль һарада МНР, декабрьда Инди—Шри Ланка ошохо.

Эрдэм болон гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй бүлэгүүд июнь һарада ГДР—ЧССР, июниин 14-һөө Франци ошохоор хараалагдана. Энээнһээ гадна, июлиин 2-һоо 6 болотор Болгариин Софи, Пловдив, Велико-Тырново хүрэхэ путевко бии. Энэ аяншалгада Мухар-Шэбэрэй аймагай багшанар ошохо болонхой. Июль һарада Загарайн аймагай багшанар Болгари, Румыни хүрэхэ юм. Эдэнэр зуурандаа Бухарестын түүхэтэ газарнуудтай танилсахынгаа хажуугаар «Солнечный берег», «Эфорие» курортнуудта амарха байна. Мүн энэ маршрудаар республикын элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэд июнь һараһаа ябаха болоно.

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд май һарада хоёр бүлэг боложо хубаараад, Болгари, сентябрь һарада ГДР хүрэхэ маршрудтай.

Худалдаа наймаанай, Зүүн Сибириин түмэр замай хүдэлмэришэд амаралтынгаа үедэ Польшо—ГДР, май—июль һарануудта Болгари ошохо болобо.

Дээрэ дурсагдаһан маршрудһаа гадна, облпрофсовет социалис болон капиталис оронуудта аяншалха дуратайшуулай тусхай бүлэг һара бүри эмхидхэхэ байна. Тиин апрель һарада ГДР, майда—Чехословаки, Болгари, Япон, июльдэ —Чехословаки, Польшо—Чехословаки, Чехословаки—Венгри, августда — Румыни, Болгари, Венгри, сентябрьда—Корей гэһэн маршрудаар аяншалга эмхидхэгдэхээр хараалагдана. Мүн ноябрь һарада Египедэй Араб Республика ошохо дуратайшуулда һонирхолтой аяншалга дурадхагдана. Эдэнэр Египедэй Каир, Александрия, Асуан, Луксор болон бусад үзэсхэлэнтэ, түүхэтэ газарнуудтай танилсаха болоно.

Хилын саанахи оронуудтай танилсаха дуратайшуул өөһэд өөһэдынгөө профсоюзай обкомууд болон облпрофсоведтэ хандаха ёһотой.

А. ЦЕЛОВАЛЬНИКОВА,
облпрофсоведэй хилын саагуур аяншалгын ахалагша инструктор.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1975 оной февралиин 2. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н.02315. Заказ № 10444